

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 7 december 2017
(OR. en)

15586/17

**Interinstitutionellt ärende:
2015/0278 (COD)**

**SOC 806
MI 947
ANTIDISCRIM 62
AUDIO 136
TELECOM 354
CODEC 2050**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	15096/17
Komm. dok. nr:	14799/15 + ADD 1 - ADD 3 - COM(2015) 615 final
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar vad gäller tillgänglighetskrav för produkter och tjänster - Allmän riktlinje

För delegationerna bifogas texten till en allmän riktlinje om ovannämnda direktiv, som nåddes vid mötet i rådet (sysseisättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) den 7 december 2017.

Förslag till¹

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om [...] ² tillgänglighetskrav för produkter och tjänster

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande³,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

¹ Ändringar i förhållande till det ursprungliga förslaget anges på följande sätt: ny text markeras med **fetstil** och strykningar med [...].

² En del av titeln har strukits då den ansågs överflödigt (förslag från juristlingvisterna).

³ Antogs den 25 maj 2016. EUT C , , s. .

- (1) Syftet med detta direktiv är att bidra till en välfungerande inre marknad genom att tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar och genom att undanröja hinder för den fria rörligheten för vissa tillgängliga produkter och tjänster. Detta **skulle öka tillgången** på tillgängliga produkter och tjänster på den inre marknaden.
- (2) Efterfrågan på tillgängliga produkter och tjänster är stor och antalet personer med funktionsnedsättning [...] **beräknas** öka avsevärt. [...] En miljö där produkter och tjänster är mer tillgängliga möjliggör ett mer inkluderande samhälle och underlättar självständigt boende **för personer med funktionsnedsättning**.
- (2a) (nytt) **I detta direktiv definieras personer med funktionsnedsättning i linje med Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (nedan kallad *konventionen*), i vilken Europeiska unionen är part sedan den 21 januari 2011. Enligt konventionen innefattar personer med funktionsnedsättning "bl.a. personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, vilka i samspel med olika hinder kan motverka deras fulla och verkliga deltagande i samhället på lika villkor som andra". Detta direktiv främjar ett fullt och verkligt deltagande på lika villkor genom att förbättra tillgången till konventionella produkter och tjänster som genom sin ursprungliga utformning eller senare anpassning tillgodoser de särskilda behoven hos personer med funktionsnedsättning.**
- (2b) (nytt) **Detta direktiv skulle gynna även andra personer som har funktionsbegränsningar, som beror på andra fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, ålderdom, eller annan permanent eller tillfällig nedsättning på grund av kroppens funktion, som i samspel med olika hinder på liknande sätt kan hindra dem från ett fullt och verkligt deltagande i samhället på lika villkor som andra.**

- (3) Skillnaderna mellan de olika lagar **och andra författningar** som medlemsstaterna har antagit när det gäller produkters och tjänsters tillgänglighet för [...] personer med funktionsnedsättning skapar hinder för den fria rörligheten för sådana produkter och tjänster och snedvrider konkurrensen på den inre marknaden. Ekonomiska aktörer, särskilt små och medelstora företag, drabbas särskilt mycket av sådana hinder.
- (4) På grund av skillnader i de nationella tillgänglighetskraven mellan länderna hindras särskilt enskilda företagare, små och medelstora företag och mikroföretag från att delta i affärsprojekt utanför den inhemska marknaden. De nationella, eller till och med regionala eller lokala, tillgänglighetskrav som medlemsstaterna har infört skiljer sig för närvarande åt både vad gäller täckning och detaljnivå. Dessa skillnader har negativ inverkan på konkurrenskraft och tillväxt, på grund av de extrakostnader som uppstår i samband med utveckling och marknadsföring av tillgängliga produkter och tjänster för varje nationell marknad.
- (26) De flesta jobb i unionen tillhandahålls av små och medelstora företag och mikroföretag. De är oerhört viktiga för den framtida tillväxten men ställs ofta inför hinder i utvecklingen av sina produkter och tjänster, framför allt i ett gränsöverskridande sammanhang. Därför är det nödvändigt att underlätta arbetet för små och medelstora företag och mikroföretag genom att harmonisera de nationella bestämmelserna om tillgänglighet, samtidigt som de nödvändiga skyddsåtgärderna bibehålls.
- (5) Konsumenter som köper tillgängliga produkter och mottagare av tillgängliga tjänster får betala höga priser på grund av den begränsade konkurrensen bland leverantörerna. De potentiella fördelarna med att utbyta erfarenheter med nationella och internationella kollegor i syfte att anpassa sig till den samhällsliga och tekniska utvecklingen, minskar på grund av splittringen bland de nationella reglerna.

- (6) För att den inre marknaden ska fungera väl är det nödvändigt att tillnärma de nationella åtgärderna på unionsnivå för att sätta stopp för splittringen på marknaden för tillgängliga produkter och tjänster, för att skapa stordriftsfördelar, för att underlätta handel och rörlighet över gränserna och för att hjälpa ekonomiska aktörer att koncentrera resurser på innovation i stället för att använda dem till att uppfylla splittrade rättsliga krav i unionen.
- (7) Fördelarna med att tillgänglighetskraven harmoniseras när det gäller den inre marknaden har visats genom tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/33/EU om hissar⁴ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 661/2009⁵ inom transportområdet.
- (8) I förklaring nr 22 till Amsterdamfördraget enades konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar om att unionens institutioner, när de utarbetar åtgärder enligt artikel 114 i fördraget, ska beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning.

[skäl 9 om stadgan har flyttats till slutet av ingressen efter skäl 51]

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/33/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om hissar och säkerhetskomponenter till hissar (EUT L 96, 29.3.2014, s. 251).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 661/2009 av den 13 juli 2009 om krav för typgodkännande av allmän säkerhet hos motorfordon och deras släpvagnar samt av de system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för dem (EUT L 200, 31.7.2009, s. 1).

- (10) Det övergripande målet med strategin för den digitala inre marknaden är att uppnå hållbara ekonomiska och sociala vinster från en sammankopplad digital inre marknad. Eftersom näthandeln över gränserna fortfarande är mycket begränsad har konsumenterna i unionen ännu inte tillgång till alla fördelar vad gäller priser och urval som den inre marknaden kan ge. Splittringen begränsar också efterfrågan på gränsöverskridande e-handelstransaktioner. Det behövs även samordnade åtgärder för att säkerställa att [...] elektroniskt innehåll, **såsom elektronisk kommunikation och åtkomst till audiovisuella medietjänster är helt tillgängligt** för personer med funktionsnedsättning. Därför är det nödvändigt att harmonisera tillgänglighetskraven inom hela den digitala inre marknaden och säkerställa att invånare i EU kan utnyttja den, oavsett förmåga.
- (11) [...] Efter det att unionen **blev part i konventionen** blev konventionens bestämmelser en integrerad del av unionsrätten.
- (12) Enligt **konventionen** åläggs [...] parterna i konventionen att vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning på lika villkor som andra får tillgång till den fysiska miljön, till transportmedel, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IKT) och IKT-system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden. FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning har **fastställt** att det finns ett behov av att skapa regelverk med konkreta, verkställbara och tidsbundna riktmärken för övervakning av det successiva genomförandet av tillgängligheten.
- (13) När **konventionen** träder i kraft i medlemsstaternas nationella rättsordning innebär det att kompletterande nationella bestämmelser om tillgänglighet för produkter och tjänster måste antas, **och** utan unionsåtgärder skulle **de bestämmelserna** öka skillnaderna ytterligare mellan **lagar och andra författningar i medlemsstaterna**.

- (14) **Detta direktiv hjälper medlemsstaterna att på ett harmoniserat sätt uppfylla såväl sina nationella åtaganden som sina skyldigheter enligt konventionen när det gäller tillgänglighet.**
- (15) I EU:s handikappstrategi 2010–2020, *Nya åtgärder för ett hinderfritt samhälle i EU*⁶, som är i linje med **konventionen**, anges tillgänglighet som ett av åtta åtgärdsområden och målet är att säkerställa tillgänglighet för produkter och tjänster.
- (18) [...] Tillgänglighetskraven **bör införas på det sätt som är** minst betungande [...] för de ekonomiska aktörerna och medlemsstaterna. [...]
- (16) **Fastställandet av produkter** och tjänster som omfattas av detta direktiv **är** resultatet av en undersökning som genomfördes samtidigt som konsekvensbedömningen utarbetades och där man fastställde vilka produkter och tjänster som är relevanta [...] för personer med funktionsnedsättning och [...] för vilka medlemsstaterna har antagit eller sannolikt kommer att anta olika nationella tillgänglighetskrav **som stör den inre marknadens funktion.**
- (17) Varje produkt och tjänst **som omfattas av detta direktiv och som släppts ut på marknaden eller tillhandahållits efter den dag då medlemsstaterna måste tillämpa den nationella lagstiftningen om genomförandet av detta direktiv bör** uppfylla de **tillämpliga** tillgänglighetskrav som anges i **detta direktiv för att vara** tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. [...]
- (17a)(nytt) **För att säkerställa tillgängligheten för de tjänster som omfattas av detta direktiv bör även produkter som används vid tillhandahållandet av de tjänster med vilka konsumenterna interagerar omfattas av skyldigheten att uppfylla tillgänglighetskraven i detta direktiv.**

[skäl 18, se efter skäl 15]

⁶ KOM(2010) 636.

- (19) Det är [...] nödvändigt att specificera tillgänglighetskrav för produkter och tjänster som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde och som släpps ut på marknaden, så att den fria rörligheten på den inre marknaden kan säkerställas.
- (20) Med detta direktiv bör det bli obligatoriskt att använda funktionella tillgänglighetskrav när det gäller allmänna mål. De bör vara tillräckligt exakta för att skapa rättsligt bindande skyldigheter och tillräckligt detaljerade för att det ska gå att bedöma överensstämmelsen i syfte att säkerställa att den inre marknaden fungerar väl för de produkter och tjänster som omfattas. **De bör dock lämna viss flexibilitet för innovation, till exempel genom att den ekonomiska aktören ges möjlighet att välja via vilket ytterligare sinne som kommunikationen ska göras tillgänglig utöver det via vilket den redan är tillgänglig, i syfte att säkerställa att minst två sinnen kan användas.**
- (25) Tillgänglighet **innebär systematiskt** undanröjande och förebyggande av hinder **för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning ges tillgång på lika villkor som andra. Detta bör uppnås** främst genom design för alla användares behov, **vilket innebär utformning av produkter, miljöer, program och tjänster så att de i största möjliga utsträckning ska kunna användas av alla utan behov av anpassning eller specialutformning. Design för alla ska inte utesluta hjälpmedel för enskilda grupper av personer med funktionsnedsättning där så behövs. Dessutom** bör tillgängligheten inte utesluta rimlig anpassning när så **krävs** i nationell lagstiftning eller i unionsrätten.

[Skälen 20a–20p kommer i samma ordning som i artikel 1: datormaskinvarusystem och operativsystem med generella användningsområden, elektronisk kommunikation, åtkomst till audiovisuella tjänster, e-böcker, e-handel, banktjänster för konsumenter, persontrafiktjänster.]

- (20a) (ny)** Detta direktiv bör omfatta datormaskinvarusystem med generella användningsområden som är avsedda för konsumenter. Sådana datormaskinvarusystem kännetecknas av att de har många olika funktioner, och har förmågan att, med lämplig programvara, utföra de flesta vanliga databehandlingsuppgifter som konsumenter efterfrågar och är avsedda att användas av konsumenter. Persondatorer, bland annat stationära datorer, bärbara datorer, smarttelefoner och datorplattor är exempel på sådana datormaskinvarusystem. Specialiserade datorer som är inbyggda i elektroniska konsumentprodukter utgör inte datormaskinvarusystem med generella användningsområden som är avsedda för konsumenter. Detta direktiv bör inte omfatta enskilda komponenter med särskilda funktioner i sig, t.ex. moderkort eller minneskort, som används eller kan användas i ett sådant system.
- 20b. (nytt)** Detta direktiv bör också omfatta elektroniska kommunikationstjänster enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG⁷, bland annat sådana kommunikationstjänster som används för nödkommunikation, som är en integrerad del av elektroniska kommunikationstjänster. För närvarande skiljer sig de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit åt och är inte harmoniserade inom hela den inre marknaden. Genom att säkerställa att samma tillgänglighetskrav gäller i hela unionen skapar man stordriftsfördelar för aktörer som har verksamhet i mer än en medlemsstat och underlättar effektiv tillgång för personer med funktionsnedsättning i deras medlemsstater och när de reser mellan medlemsstaterna. För att nödkommunikation ska vara tillgänglig bör tjänsteleverantörerna utöver tal, tillhandahålla realtidstext och tillhandahålla totalkommunikation där video tillhandahålls och därmed säkerställa synkronisering av samtliga kommunikationsmedel. Det är förenligt med detta direktiv att medlemsstaterna fastställer en tredje part som relätjänstleverantör som kan användas av personer med funktionsnedsättning för kommunikation med larmcentralen.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (EGT L 108, 24.4.2002, s. 33).

Detta direktiv bör också omfatta terminalutrustning för konsumentbruk med interaktiv datorkapacitet som primärt är tänkt att användas för att få åtkomst till sådana elektroniska kommunikationstjänster. Den senast nämnda kategorin innefattar utrustning som används som en del av systemet för att få åtkomst till nämnda tjänster, exempelvis en router eller ett modem. Den snabba tekniska utvecklingen och de elektroniska kommunikationstjänsternas innovativa karaktär kommer sannolikt att återspeglas i framtida sektorslagstiftning, som också kan komma att påverka tillgängligheten. Detta direktiv bör därför inte påverka tillämpningen av direktiv 2002/21/EG.⁸ I händelse av en konflikt mellan direktiv 2002/21/EG⁹ och detta direktiv bör det förra gälla.

(20d) (nytt)¹⁰ I detta direktiv avses med åtkomst till audiovisuella medietjänster att tillgång till audiovisuellt innehåll måste tillhandahållas liksom mekanismer som gör det möjligt för användare med funktionsnedsättning att använda tekniska hjälpmedel. Tillgången kan tillhandahållas exempelvis genom anordningar såsom digitalboxar eller internetanslutna tv-tjänster som gör det möjligt att ta emot audiovisuellt innehåll. [Direktivet bör också omfatta funktioner eller tjänster som ger tillgång till audiovisuella medietjänster, och tillgänglighetsfunktioner i elektroniska programguider (EPG) eftersom dessas tillgänglighet inte omfattas av direktivet om audiovisuella medietjänster].

⁸ Detta kommer att ersättas med en hänvisning till e-kodexen när den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation antas.

⁹ Detta kommer att ersättas med en hänvisning till e-kodexen när den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation antas.

¹⁰ Texten ändrad av korrekthetsskäl.

(20e) (nytt) E-bokfiler bygger på en elektronisk datorkodning som möjliggör spridning av och sökning i ett intellektuellt verk som mestadels föreligger som text eller i grafisk form. Kodningens precisionsgrad bestämmer e-bokfilernas tillgänglighet, i synnerhet när det gäller klassificeringen av olika grundläggande beståndsdelar i verket och den standardiserade beskrivningen av dess struktur. Interoperabilitet i fråga om tillgänglighet bör maximera dessa filers kompatibilitet med olika användarprogram och med befintliga och framtida tekniska hjälpmedel. Däremot får tillgänglighetskraven för e-böcker inte inkräkta på integriteten hos det intellektuella verk vars digitala filer möjliggör sökning och spridning. Särdragen i serier, barnböcker och konstböcker bör beaktas när det gäller alla tillämpliga tillgänglighetskrav. Olika tillgänglighetskrav i medlemsstaterna skulle göra det svårt för utgivare och andra ekonomiska aktörer att dra nytta av fördelarna med den inre marknaden, skulle kunna skapa interoperabilitetsproblem med läsplattor och skulle begränsa tillgången för konsumenter med funktionsnedsättning.

- (20f) (nytt)** I detta direktiv definieras e-handel som en tjänst som tillhandahålls på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en konsument i syfte att ingå ett konsumentavtal. I detta sammanhang gäller följande definitioner: *på distans*: att tjänsten tillhandahålls utan att parterna är närvarande samtidigt; *på elektronisk väg*: en tjänst som sänds vid utgångspunkten och tas emot vid slutpunkten med hjälp av utrustning för elektronisk behandling (inbegripet digital signalkomprimering) och lagring av uppgifter, och som i sin helhet sänds, befordras och tas emot genom tråd, radio, optiska medel eller andra elektromagnetiska medel; *på individuell begäran av en konsument*: en tjänst som tillhandahålls på individuell begäran; *i syfte att ingå ett konsumentavtal*: med avsikt att begränsa omfattningen av e-handelstjänster endast till transaktioner mellan företag och konsumenter och i samband med detta direktiv, de berörda ekonomiska aktörerna, genom att fastställa den exakta avsikten med att tillhandahålla sådana tjänster.
- (20g) (nytt)** E-handelns tillgänglighetsskyldigheter i detta direktiv bör gälla internetförsäljning av alla produkter och tjänster och bör därför även gälla försäljning av en produkt eller tjänst som i sig omfattas av detta direktiv.
- (20h) (nytt)** Europeiska unionens lagstiftning om banktjänster och finansiella tjänster syftar till att skydda och ge information till konsumenterna av dessa tjänster i hela EU, men omfattar inte tillgänglighetskrav. I syfte att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att använda dessa tjänster i hela unionen, fatta välinformerade beslut, och känna att de åtnjuter ett tillräckligt skydd på lika villkor med andra konsumenter samt säkerställa lika villkor för tjänsteleverantörer bör man i detta direktiv fastställa gemensamma tillgänglighetskrav för vissa banktjänster och finansiella tjänster som tillhandahålls konsumenterna.

- (20i) (nytt)** Lämpliga tillgänglighetskrav bör också gälla för identifieringsmetoder, elektroniska signaturer och betaltjänster, eftersom dessa är nödvändiga för att utföra konsumenternas banktransaktioner.
- (20j) (nytt)** Detta direktivs tillämpningsområde bör också omfatta interaktiva självbetjäningsterminaler, inklusive hårdvara och programvara avsedd att användas för tillhandahållande av tjänster som omfattas av detta direktiv, utom maskiner monterade som integrerade delar av fordon, fartyg, luftfartyg eller rullande materiel. Detta omfattar exempelvis bankomater, betalningsterminaler och andra självbetjäningsterminaler som används för banktjänster för konsumenter, alla biljettförsäljningsautomater som utfärdar fysiska biljetter som ger tillgång till tjänster som omfattas av detta direktiv, såsom resebiljettautomater, köbiljettautomater på bankkontor, incheckningsautomater som används för att checka in passagerare inom persontrafiktjänster, och interaktiva självbetjäningsterminaler som tillhandahåller reseinformation, inbegripet interaktiva informationsskärmar.
- (20k) (nytt)** I samband med luft-, buss-, järnvägs- och vattentransporttjänster för passagerare bör detta direktiv även omfatta tillhandahållande av information om transporttjänster som tillhandahålls genom webbplatser, mobila applikationer, interaktiva självbetjäningsterminaler och interaktiva informationsskärmar som passagerare med funktionsnedsättning behöver för att kunna resa, bland annat reseinformation i realtid. Detta skulle t.ex. kunna innefatta information före resan, information under resan och information om resan ställs in eller blir försenad. Andra uppgifter kan omfatta till exempel information om priser och erbjudanden.

- (20l) (nytt)** Detta direktiv bör även omfatta tjänster för mobila enheter, däribland mobilappar som utvecklas eller tillhandahålls av persontrafikoperatörer inom ramen för detta direktiv, såsom elektroniska biljettförsäljningstjänster, elektroniska biljetter, förmedling av information om tjänsteleverantörens persontrafikprodukter och persontrafiktjänster, inbegripet trafikinformation i realtid.
- (20m) (nytt)** Fastställandet av detta direktivs omfattning vad gäller luft-, buss-, järnvägs- och vattentransporttjänster för passagerare bör grundas på befintlig sektorslagstiftning om passagerares rättigheter.

(20n) (nytt) Vissa aspekter av tillgänglighetskraven, särskilt i förbindelse med bestämmelsen om information enligt detta direktiv, omfattas redan av befintlig unionslagstiftning på transportområdet. Detta inbegriper aspekter av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007¹¹, kommissionens förordning (EU) nr 1300/2014¹² och kommissionens förordning (EU) nr 454/2011¹³ vad gäller järnvägstransport; Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 vad gäller busstransport;¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 vad gäller transport till sjöss och på inre vattenvägar¹⁵ och förordning (EG) nr 1107/2006 samt förordning (EG) nr 261/2004¹⁶ vad gäller rättigheter för personer med funktionsnedsättning och personer med nedsatt rörlighet i samband med flygresor. För att säkerställa rättslig samstämdhet bör tillgänglighetskraven i dessa förordningar fortsätta att tillämpas som förut. Ytterligare krav som föreskrivs i detta direktiv skulle dock, inom direktivets tillämpningsområde, komplettera befintliga krav och förbättra den inre marknadens funktion när det gäller transport till förmån för personer med funktionsnedsättning.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007 av den 23 oktober 2007 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (EUT L 315, 3.12.2007, s. 14).

¹² Kommissionens förordning (EU) nr 1300/2014 av den 18 november 2014 om tekniska specifikationer för driftskompatibilitet avseende tillgängligheten till Europeiska unionens järnvägssystem för personer med funktionsnedsättningar och personer med nedsatt rörlighet (EUT L 356, 12.12.2014, s. 110).

¹³ Kommissionens förordning (EU) nr 454/2011 av den 5 maj 2011 om teknisk specifikation för driftskompatibilitet avseende delsystemet "Telematikapplikationer för persontrafik" i det transeuropeiska järnvägssystemet (EUT L 123, 12.5.2011, s. 11).

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 55, 28.2.2011, s. 1).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 334, 17.12.2010, s. 1).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (EUT L 46, 17.2.2004, s. 1).

- (20o)(nytt)** Vissa aspekter av transporttjänster bör inte omfattas av detta direktiv när de tillhandahålls utanför medlemsstaternas territorium, även om tjänsten har inriktats på unionsmarknaden. Med avseende på dessa aspekter bör en persontrafikoperatör enbart vara skyldig att säkerställa att kraven i detta direktiv uppfylls vad gäller den del av tjänsten som erbjuds inom unionens territorium. När det gäller lufttransporter är lufttrafikföretag i unionen skyldiga att säkerställa att de tillämpliga kraven i detta direktiv uppfylls även på flygningar från en flygplats i ett tredjeland till en flygplats belägen inom en medlemsstats territorium. Dessutom är alla lufttrafikföretag, inbegripet de som inte är auktoriserade i unionen, skyldiga att säkerställa att de tillämpliga kraven i detta direktiv uppfylls i de fall då flygningar avgår från unionens territorium till ett tredjelands territorium.
- (20p) (nytt)** Tillgänglighetskraven i detta direktiv bör gälla för produkter som släpps ut på unionsmarknaden efter den dag då medlemsstaterna måste tillämpa den nationella lagstiftningen om genomförande av detta direktiv, inbegripet redan använda eller begagnade produkter som importeras från ett tredjeland och som släpps ut på unionsmarknaden efter den dagen.

- (21) [...] I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 [...] ¹⁷ fastställs tillgänglighetskrav för vissa offentliga myndigheters webbplatser [...], **mobila applikationer och andra tillhörande aspekter, i synnerhet krav som rör de berörda webbplatsernas [...] och mobila applikationernas överensstämmelse. Viss verksamhet som [...] äger rum via den offentliga sektorns [...] webbplatser [...] och mobila applikationer, såsom persontrafiktjänster eller e-handel, eller webbplatser för audiovisuella medietjänster som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, bör emellertid uppfylla tillgänglighetskraven i detta direktiv** i syfte att säkerställa att internetförsäljningen av produkter och tjänster är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning [...], oavsett om det rör sig om offentlig eller privat försäljning.
- (21a) (nytt) **De fyra principerna för webbtillgänglighet är följande: möjlighet att uppfatta, vilket innebär att information och komponenter i ett användargränssnitt måste presenteras för användare på sätt som de kan uppfatta; hanterbarhet, vilket innebär att komponenter i ett användargränssnitt och navigering måste vara hanterbara; begriplighet, vilket innebär att information och hantering av användargränssnittet måste vara begriplig; och robust karaktär, vilket innebär att innehållet måste vara robust nog för att kunna tolkas på ett tillförlitligt sätt av ett brett spektrum av användarprogram, inklusive hjälpmedel. Dessa principer används också i direktiv (EU) 2016/2102.**
- (22) Medlemsstaterna bör vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att den fria rörligheten inom unionen för de produkter och tjänster som omfattas av detta direktiv och som uppfyller de **tillämpliga** tillgänglighetskraven inte hindras på grund av bristande tillgänglighet.
- (23) **utgår**
- (24) **utgår**

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (EUT L 327, 2.12.2016, s. 1).

[skäl 25 har placerats efter skäl 20 och skäl 26 har placerats efter skäl 4]

- (27) **I syfte att säkerställa** enhetlighet i unionens lagstiftning **och samtidigt erkänna särdragen hos tillgänglighetskraven i detta direktiv** bör detta direktiv grundas på Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG¹⁸, eftersom det rör produkter som redan omfattas av andra unionsakter.
- (28) Alla ekonomiska aktörer som ingår i leverans- och distributionskedjan bör säkerställa att de endast tillhandahåller sådana produkter på marknaden som överensstämmer med [...] detta direktiv. **Detsamma bör gälla ekonomiska aktörer som tillhandahåller tjänster.** Det är nödvändigt att göra en tydlig och proportionell fördelning av skyldigheterna i enlighet med varje aktörs roll i leverans- och distributionsprocessen.
- (29) De ekonomiska aktörerna bör, i **enlighet med** den roll de har i leveranskedjan, ansvara för att produkter och tjänster överensstämmer med erforderliga krav, för att säkerställa en hög nivå när det gäller skydd av tillgängligheten och garantera rättvisa konkurrensvillkor på unionsmarknaden.
- (29a) (nytt) **De skyldigheter som anges i detta direktiv bör tillämpas likvärdigt på ekonomiska aktörer i den offentliga sektorn och ekonomiska aktörer i den privata sektorn.**
- (30) Tillverkaren, som besitter detaljkunskap om konstruktions- och tillverkningsprocessen, är den som bäst kan genomföra hela förfarandet för bedömning av överensstämmelse. Skyldigheterna i fråga om bedömning av överensstämmelse bör därför ligga kvar hos tillverkaren.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG av den 9 juli 2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter (EUT L 218, 13.8.2008, s. 82).

- (31) Distributörer och importörer bör medverka i de nationella myndigheternas marknadskontroll och delta aktivt genom att förse de behöriga myndigheterna med alla nödvändiga uppgifter om den berörda produkten.
- (32) Importörerna bör säkerställa att de produkter från tredjeländer som förs in på unionsmarknaden överensstämmer med [...] detta direktiv, och framför allt att tillverkarna genomför lämpliga förfaranden för bedömning av överensstämmelse avseende dessa produkter.
- (33) När en produkt släpps ut på marknaden bör importören ange företagets namn och kontaktadress på produkten.
- (34) Distributörerna bör säkerställa att deras hantering av produkten inte inverkar negativt på produktens överensstämmelse med tillgänglighetskraven i detta direktiv.
- (35) Alla ekonomiska aktörer som släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar en produkt på ett sådant sätt att det kan påverka överensstämmelsen med de tillämpliga **tillgänglighetskraven**, bör anses vara tillverkare och bör därför överta tillverkarens skyldigheter.
- (36) Av proportionalitetsskäl bör tillgänglighetskraven endast gälla så länge de inte ålägger den berörda ekonomiska aktören en oproportionerligt stor börda eller kräver en ändring av produkterna och tjänsterna som innebär en grundläggande ändring av dem i enlighet med de [...] kriterier **som anges i detta direktiv**.

(37) I detta direktiv bör principen om att först tänka småskaligt följas och hänsyn tas till de administrativa bördor som små och medelstora företag ställs inför. Här bör mjuka regler fastställas när det gäller bedömning av överensstämmelse och även skyddsklausuler för ekonomiska aktörer, i stället för allmänna undantag och avvikelser för dessa företag. Följaktligen bör hänsyn tas till små och medelstora företags situation när man fastställer regler för urval och genomförande av de lämpligaste förfarandena för bedömning av överensstämmelse, och skyldigheten att bedöma överensstämmelse med tillgänglighetskrav bör begränsas så att den inte lägger en oproportionerligt stor börda på de små och medelstora företagen. Dessutom bör marknadskontrollmyndigheterna agera på ett proportionerligt sätt i förhållande till företagens storlek och den berörda tillverkningens inriktning på små serier eller på produkter som inte tillverkas seriemässigt, utan att skapa onödiga hinder för små och medelstora företag och utan att det urholkar skyddet av allmänhetens **intresse**.

(37a) (nytt) I undantagsfall, om tillgänglighetskraven i detta direktiv skulle innebära en oproportionerligt stor börda för de ekonomiska aktörerna, bör de inte vara skyldiga att uppfylla dem. I sådana vederbörligen motiverade fall skulle det inte finnas någon rimlig möjlighet för en ekonomisk aktör att tillämpa ett eller flera av de tillgänglighetskrav som anges i bilaga 1 till detta direktiv. Den ekonomiska aktören bör emellertid tillgängliggöra en tjänst eller en produkt som omfattas av detta direktiv med avseende på de tillgänglighetskrav som av den ekonomiska aktören inte ansågs medföra en oproportionerligt stor börda. Undantag från uppfyllandet av ett eller flera tillgänglighetskrav på grund av en oproportionerligt stor börda bör inte gå utöver vad som är absolut nödvändigt för att begränsa denna börda i förhållande till den berörda särskilda produkten eller tjänsten i varje enskilt fall. Åtgärder som skulle medföra en oproportionerligt stor börda bör förstås som åtgärder som skulle medföra en alltför stor organisatorisk eller ekonomisk börda för de ekonomiska aktörerna, samtidigt som man tar hänsyn till de sannolika fördelarna för personer med funktionsnedsättning. Riktmärken som grundas på dessa överväganden bör fastställas för att göra det möjligt för både ekonomiska aktörer och marknadskontrollmyndigheter att jämföra olika situationer och bedöma den eventuella förekomsten av en oproportionerligt stor börda på ett systematiskt sätt. Endast berättigade omständigheter bör beaktas när man bedömer i vilken utsträckning tillgänglighetskraven inte kan uppfyllas därför att de leder till en oproportionerligt stor börda. Bristande prioritering, tidsbrist eller bristande kunskaper bör inte anses utgöra berättigade skäl.

- (37b) (nytt)** Vid den övergripande bedömningen av om en oproportionerligt stor börda föreligger ska ett av de riktmärken som fastställs i bilaga IV användas. Bedömningen av om en oproportionerligt stor börda föreligger bör dokumenteras av den ekonomiska aktören med beaktande av de relevanta riktmärkena. Tjänsteleverantörer bör omvärdera bedömningen av en oproportionerligt stor börda vart femte år. Endast på begäran av den behöriga nationella myndigheten bör de ekonomiska aktörerna tillhandahålla bedömningen och förklara varför produkten eller tjänsten inte är fullt tillgänglig och tillhandahålla bevis på att det föreligger en oproportionerligt stor börda.
- (37c) (nytt)** Om den erforderliga bedömningen visar att det skulle utgöra en oproportionerligt stor börda för den ekonomiska aktören om det krävdes att alla självbetjäningsterminaler som är tillgängliga för tillhandahållandet av samma tjänst skulle uppfylla tillgänglighetskraven enligt detta direktiv är det lämpligt att även bedöma hur många sådana maskiner som behövs för att säkerställa att de tjänster som tillhandahålls av den berörda tjänsteleverantören är tillgängliga. I sin bedömning bör tjänsteleverantören bland annat ta hänsyn till den uppskattade fördelen för personer med funktionsnedsättning.

(37d) (nytt) Mikroföretag särskiljs från alla andra företag genom sin begränsade personal och årliga omsättning och/eller årliga balansomslutning. Den börda som det innebär för mikroföretag att uppfylla tillgänglighetskraven kommer därför i allmänhet att ta en större del av deras finansiella resurser och personalresurser i anspråk jämfört med andra företag och kommer med större sannolikhet att utgöra en oproportionerligt stor andel av kostnaderna. En betydande andel av kostnaden för mikroföretag härrör från pappersarbete och dokumentation som visar överensstämmelse med de olika krav som fastställs i unionslagstiftningen. Alla ekonomiska aktörer som omfattas av detta direktiv bör kunna bedöma proportionaliteten vad gäller att uppfylla kraven i detta direktiv och uppfylla dem enbart i den utsträckning de inte är oproportionerliga, men att kräva en sådan bedömning från mikroföretag som tillhandahåller tjänster skulle därför i sig utgöra en oproportionerligt stor börda jämfört med de sannolika fördelarna för personer med funktionsnedsättning. Därför bör krav och skyldigheter i detta direktiv inte gälla mikroföretag som tillhandahåller tjänster inom ramen för detta direktivs tillämpningsområde.

(37e) (nytt) Samma undantag för mikroföretag bör inte tillämpas på de produkter som omfattas av detta direktiv. Vad gäller produkter åläggs skyldigheterna enligt detta direktiv flera ekonomiska aktörer i tillverknings- och distributionskedjan. Ett generellt undantag för alla mikroföretag utan en övergripande bedömning med hänsyn till deras roll i en viss kedja skulle leda till inkonsekvens och snedvridning av den inre marknaden med därav följande svårigheter med ett effektivt verkställande för marknadskontrollmyndigheterna. Personer med funktionsnedsättning skulle ha svårt att veta om någon av de ekonomiska aktörer i en viss produktkedja är ett mikroföretag och följaktligen om tillgänglighetskraven gäller eller inte. Personer med funktionsnedsättning skulle å andra sidan kunna fastställa vilka tjänster som tillhandahålls av mikroföretag och välja de tjänster som är tillgängliga för dem.

- (38) Alla ekonomiska aktörer bör agera ansvarsfullt och uppfylla alla tillämpliga rättsliga krav när de släpper ut eller tillhandahåller produkter eller tillhandahåller tjänster på marknaden.
- (39) För att underlätta bedömningen av **överensstämmelse** med tillämpliga **tillgänglighetskrav** är det nödvändigt att föreskriva presumtion om överensstämmelse för produkter och tjänster som överensstämmer med frivilliga harmoniserade standarder som har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012¹⁹ för att kunna **utarbета** detaljerade tekniska specifikationer av dessa krav. Kommissionen har redan utfärdat ett antal standardiseringsbegäranden om tillgänglighet till de europeiska standardiseringsorganisationerna, vilket skulle vara relevant för utarbetandet av harmoniserade standarder.
- (39a) (nytt) I förordning (EU) nr 1025/2012 fastställs ett förfarande för formella invändningar mot harmoniserade standarder som inte anses uppfylla kraven i detta direktiv.**
- (40) Om det saknas harmoniserade standarder och om de behövs för marknadsharmoniseringen bör kommissionen kunna anta genomförandeakter med gemensamma tekniska specifikationer för de tillgänglighetskrav som anges i detta direktiv.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut nr 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut nr 1673/2006/EG (EUT L 316, 14.11.2012, s. 12).

- (41) För att säkerställa effektiv tillgång till information för marknadskontrolländamål bör den information som krävs för att förklara överensstämmelse med alla tillämpliga unionsakter tillgängliggöras i en enda EU-försäkran om överensstämmelse. I syfte att minska den administrativa bördan för de ekonomiska aktörerna bör de kunna inkludera **alla** relevanta enskilda försäkringar om överensstämmelse i den enda EU-försäkran om överensstämmelse.
- (42) När det gäller bedömningen av överensstämmelse för produkter bör detta direktiv följa förfarandet Intern tillverkningskontroll i Modul A, vilket beskrivs i bilaga II till beslut nr 768/2008/EG, eftersom det gör det möjligt för ekonomiska aktörer att visa, och för behöriga myndigheter att säkerställa, att produkter som tillhandahålls på marknaden uppfyller tillgänglighetskraven och inte medför någon oproportionerligt stor börda.
- (43) När det gäller tjänster bör den information som behövs för att bedöma [...] överensstämmelsen med tillgänglighetskraven ges i de allmänna villkoren eller likvärdigt dokument **utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 2011/83/EU**.
- (44) CE-märkningen som visar att en produkt överensstämmer med tillgänglighetskraven i detta direktiv, är det synliga resultatet av en hel process av bedömning av överensstämmelse i vid bemärkelse. Detta direktiv bör följa de allmänna principer för CE-märkning som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008²⁰ om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter.
- (45) Genom att anbringa CE-märkningen på en produkt försäkras tillverkaren, i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008, att produkten överensstämmer med alla tillämpliga tillgänglighetskrav och att han tar på sig det fulla ansvaret för detta.

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (EUT L 218, 13.8.2008, s. 30).

- (46) I enlighet med beslut nr 768/2008/EG ankommer det på medlemsstaterna att säkerställa att marknadskontrollen av produkter inom deras territorium är stark och effektiv, och att förse sina marknadskontrollmyndigheter med tillräckliga befogenheter och resurser.
- (47) Medlemsstaterna bör kontrollera att tjänster överensstämmer med skyldigheterna i detta direktiv och bör följa upp klagomål och rapporter om bristande överensstämmelse för att säkerställa att korrigerande åtgärder har vidtagits.
- (47a) (nytt) För att främja ett enhetligt genomförande av artikel 18 i detta direktiv, får kommissionen, där så är lämpligt, anta icke-bindande riktlinjer i samråd med de berörda parterna, vilket kommer att stödja samordningen mellan myndigheter för kontroll av tjänsters överensstämmelse. Kommissionen och medlemsstaterna får inrätta initiativ i syfte att dela de resurser och den expertis som finns hos myndigheter för kontroll av tjänsters överensstämmelse. Kommissionen bör samordna dessa initiativ.**
- (48) Medlemsstaterna förväntas säkerställa att marknadskontrollmyndigheterna kontrollerar att de ekonomiska aktörerna uppfyller de kriterier som avses i **bilaga IV** i enlighet med kapitel V. **Medlemsstaterna får utse ett specialiserat organ för utförandet av marknadskontrollmyndigheternas skyldigheter enligt detta direktiv. Medlemsstaterna får besluta att ett sådant specialiserat organs befogenheter begränsas till tillämpningsområdet för detta direktiv eller vissa delar av detsamma och att organet, utan att detta påverkar medlemsstaternas skyldigheter enligt förordning (EG) nr 765/2008, endast bör utföra de uppgifter som föreskrivs i förordning (EG) nr 765/2008 och som krävs för att säkerställa effektiv marknadskontroll enligt den förordningen och detta direktiv.**
- (49) **utgår**

- (50) Ett förfarande för skyddsåtgärder bör upprättas, vilket ska **gälla** om medlemsstaterna är oeniga om åtgärder som en medlemsstat vidtagit. Enligt detta skyddsförfarande underrättas berörda parter om planerade åtgärder när det gäller produkter som inte uppfyller tillgänglighetskraven i detta direktiv. På så sätt kan marknadskontrollmyndigheterna få möjlighet att, i samarbete med de berörda ekonomiska aktörerna, agera i ett tidigare skede när det gäller sådana produkter.
- (51) Om medlemsstaterna och kommissionen är överens om att en medlemsstats åtgärd är berättigad, bör kommissionen inte involveras ytterligare, utom i de fall då den bristande överensstämmelsen kan anses bero på brister i en harmoniserad standard.
- (9) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Direktivet syftar särskilt till att till fullo tillgodose rätten för personer med funktionsnedsättning att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, deras integration i samhället och arbetslivet och deras deltagande i lokalsamhället samt till att främja tillämpningen av artikel 26 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (52) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av [...] detta direktiv, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter **för fastställandet av gemensamma tekniska specifikationer**. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011²¹.

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

(53) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011, har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är berättigat, **säkerställa att** anmälan av införlivandeåtgärder **åtföljs** av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Lagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.

(53c) (nytt) I syfte att ge tjänsteleverantörerna tillräckligt med tid för att anpassa sig till de krav som fastställs i detta direktiv är det nödvändigt att införa en övergångsperiod på [5] år efter den dag då medlemsstaterna måste tillämpa den nationella lagstiftningen om genomförandet av detta direktiv, under vilken produkter som används vid tillhandahållandet av en tjänst som släppts ut på unionsmarknaden före den dagen inte måste uppfylla tillgänglighetskraven i detta direktiv såvida de inte ersätts av tjänsteleverantörerna under övergångsperioden. Med tanke på kostnaderna och den långa livslängden för självbetjäningsterminaler, är det lämpligt att föreskriva att sådana terminaler, när de används vid tillhandahållandet av tjänster, får fortsätta att användas till slutet av deras ekonomiska livslängd, förutsatt att de inte ersätts under denna period, dock inte längre än 20 år.

(54) Eftersom målet för detta direktiv – att undanröja hinder för fri rörlighet för vissa tillgängliga produkter och tjänster **i syfte** att bidra till en väl fungerande inre marknad – inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna eftersom det kräver harmonisering av de olika regler som för närvarande finns i deras respektive rättssystem utan snarare, [...] genom att det fastställs gemensamma tillgänglighetskrav och regler för den inre marknadens funktion, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel -1 (ny)

Syfte

Syftet med detta direktiv är att bidra till en väl fungerande inre marknad genom en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar vad gäller tillgänglighetskrav för produkter och tjänster; detta ska ske genom att man undanröjer och förebygger de hinder som på grund av de olika tillgänglighetskraven uppstår för den fria rörligheten för de produkter och tjänster som i enlighet med artikel 1 omfattas av detta direktiv.

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. **Detta direktiv gäller för följande produkter som släpps ut på unionsmarknaden efter det datum som anges i artikel 27.2:**
 - a) **Datormaskinvarusystem och operativsystem med generella användningsområden, avsedda för konsumentbruk.**
 - c) Terminalutrustning för konsumentbruk med **interaktiv** datorkapacitet **som primärt är tänkt att användas för elektroniska kommunikationstjänster**
 - d) Terminalutrustning för konsumentbruk med **interaktiv** datorkapacitet, **som används för åtkomst** till audiovisuella medietjänster.
 - e) **Läsplattor. och**

- b) Följande självbetjäningsterminaler som är avsedda för tillhandahållande av tjänster som i enlighet med artikel 1.2 omfattas av detta direktiv:
- i) Bankomater.
 - ia) **Betalningsterminaler.**
 - ii) Biljettförsäljningsautomater.
 - iii) Incheckningsautomater som används för incheckning i samband med persontrafiktjänster.
 - iv) **Interaktiva självbetjäningsterminaler som tillhandahåller information, förutom maskiner som har monterats som integrerade delar av fordon, luftfartyg, fartyg eller rullande materiel.**

2. Detta direktiv gäller för följande tjänster som tillhandahålls konsumenterna efter det datum som anges i artikel 27.2, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 27a i detta direktiv:

- a) **Elektroniska kommunikationstjänster med undantag av tjänster som används för tillhandahållande av maskin till maskin-tjänster.**
- b) **Tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster [...].**
- e) **E-böcker och ändamålsenlig programvara.**
- f) E-handel.
- d) **Banktjänster för konsumenterna.**

- c) **Följande inslag i luft-, buss-, järnvägs- och vattentransporttjänster för passagerare:**
- i) **Webbplatser.**
 - ia) **Tjänster för mobila enheter, däribland applikationer.**
 - iaa) **Elektroniska biljetter och elektroniska biljettförsäljningstjänster.**
 - ii) **Förmedling av information om transporttjänster, inklusive reseinformation i realtid; när det gäller informationsskrmar ska detta begränsas till interaktiva skärmar som är belägna inom unionens territorium. och**
 - iii) **Interaktiva självbetjäningsterminaler belägna inom unionens territorium, utom sådana som har monterats som integrerade delar av fordon, luftfartyg, fartyg eller rullande materiel som används vid tillhandahållandet av någon del av sådana persontrafiktjänster.**

2b. (ny) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av direktiv 2002/21/EG.²²

6. (ny) När det gäller webbplatser ska detta direktiv inte gälla följande innehåll:

- i) **Förinspelade tidsberoende medier som offentliggjorts före [datum för direktivets ikraftträdande].**
- ii) **Onlinekartor och onlinekarttjänster.**
- iii) **Innehåll från tredje part som varken har finansierats eller utvecklats av tjänsteleverantören i fråga och som inte står under dennes kontroll.**

3. utgår

²² Detta kommer att ersättas med en hänvisning till e-kodexen när den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation antas.

4. (ny) Detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av unionslagstiftningen och nationell lagstiftning om upphovsrätt och närstående rättigheter, inbegripet direktiv 2001/29/EG, [[Marrakechdirektivet (2016/0278 (COD)) och Marrakechförordningen (2016/0279 (COD))]²³, direktiv 2006/115/EG om uthyrning och utlåning och direktiv 2009/24/EG om datorprogram.
5. (ny) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av följande unionslagstiftning, inbegripet bestämmelser om tillgänglighet:
- Förordning (EG) nr 1371/2007²⁴.
 - Förordning (EU) nr 1300/2014²⁵.
 - Förordning (EU) nr 454/2011²⁶.
 - Förordning (EU) nr 181/2011²⁷.
 - Förordning (EU) nr 1177/2010²⁸.
 - Förordning (EU) nr 1107/2006²⁹.
 - Förordning (EU) nr 261/2004³⁰.

²³ Avsikten är att inkludera de så kallade Marrakechakterna om de antas före den europeiska tillgänglighetslagen. Om så inte sker kan det konstateras att förteckningen inte är uttömmande i och med valet av uttrycket "inbegripet".

²⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32007R1371>

²⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014R1300>

²⁶ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2011.123.01.0011.01.ENG

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32011R0181>

²⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32010R1177>

²⁹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32006R1107>

³⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (EUT L 46, 17.2.2004, s. 1).

Artikel 2
*Definitioner*³¹

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- (1) **utgå**³²
- (2) **utgå**
- 2a. **tillämpliga tillgänglighetskrav**: de tillgänglighetskrav som avses i artikel 3 i den utsträckning de är tillämpliga på den berörda ekonomiska aktören i enlighet med artikel 12.1 och 12.2.
- (3) **utgå**
- (4) *personer med funktionsnedsättning*: **personer** som har någon varaktig fysisk, psykisk, intellektuell eller sensorisk funktionsnedsättning som i samspel med olika hinder kan hindra dem från att fullt ut och effektivt delta i samhället på lika villkor som andra.
- (5) *produkt*: ett ämne, preparat eller annan vara framställd genom en tillverkningsprocess, dock inte livsmedel, foder, levande växter och djur, produkter av mänskligt ursprung samt produkter av växter och djur med direkt koppling till deras framtida fortplantning.
- (8) *tillhandahållande på marknaden*: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller kostnadsfritt.
- (9) *utsläppande på marknaden*: det första tillhandahållandet av en produkt på unionsmarknaden.

³¹ I följande ordning: allmänna definitioner, produkter i allmänhet, tjänster i allmänhet, allmänna definitioner med koppling till produkter och tjänster, enskilda produkter/tjänster, jfr artikel 1.

³² Begreppet *tillgängliga produkter och tjänster* används inte i den normativa delen av texten.

- (20) *tillbakadragande*: åtgärd för att förhindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden.
- (10) *tillverkare*: fysisk eller juridisk person som tillverkar eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför den produkten, i eget namn eller under eget varumärke.
- (11) *bemyndigad företrädare*: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och som enligt en skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter.
- (12) *importör*: fysisk eller juridisk person som är etablerad inom unionen och släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden.
- (13) *distributör*: fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, förutom tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden.

5a. (nytt) *tjänst*: en tjänst i den mening som avses i artikel 4.1 i direktiv 2006/123/EG³³.

5b. (nytt) *tjänsteleverantör*: en fysisk eller juridisk person som erbjuder eller tillhandahåller en tjänst som riktas mot unionsmarknaden. När det gäller e-böcker får begreppet tjänsteleverantör inbegripa utgivare och andra ekonomiska aktörer som distribuerar dessa.

- (14) *ekonomisk aktör*: tillverkaren, den bemyndigade företrädaren, importören, distributören **eller** tjänsteleverantören.

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

(15) *konsument*: fysisk person som köper produkten i fråga eller är mottagare av tjänsten i fråga för ändamål som ligger utanför dennes handel, företag, hantverksverksamhet eller yrke.

15a. (nytt) *små och medelstora företag*: den kategori av företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner EUR och/eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner EUR per år, men som inte omfattar mikroföretag.

(16) *mikroföretag*: ett företag med färre än tio anställda och en årlig omsättning och/eller årlig balansomslutning som inte överstiger två miljoner euro.

(17) *harmoniserad standard*: **en** harmoniserad standard enligt definitionen i artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012.

(18) *gemensamma tekniska specifikationer*: en teknisk specifikation enligt definitionen i artikel 2.4 i förordning (EU) nr 1025/2012 som ger förutsättningar för att uppfylla de tillgänglighetskrav som gäller för en produkt eller tjänst.

(19) **utgår**

23b. (nytt) *datormaskinvarusystem med generella användningsområden som är avsedda för konsumenter*: en maskinvarukombination som utgör en komplett dator och som kännetecknas av att den har många olika funktioner, har förmågan att, med lämplig programvara, utföra de flesta vanliga databehandlingsuppgifter som konsumenter efterfrågar och är avsedd att användas av konsumenter; detta ska innefatta persondatorer, i synnerhet stationära datorer, bärbara datorer, smarttelefoner och datorplattor.

23. (nytt) operativsystem: programvara som bland annat hanterar gränssnittet till yttre maskinvara, schemalägger uppgifter, tilldelar lagring, och presenterar ett standardgränssnitt för användaren när inget tillämpningsprogram körs, inklusive ett grafiskt användargränssnitt, oavsett om programvaran är inbyggd i datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter eller är fristående programvara som är avsedd att köras på datormaskinvara med generella användningsområden som är avsedd för konsumenter. Definitionen omfattar emellertid inte bios (basic input-output system) eller andra fasta program som behövs vid start av en dator eller när operativsystemet installeras.

23a. (nytt) terminalutrustning för konsumentbruk: en produkt som är avsedd att, av en konsument, anslutas till en nätanslutningspunkt och som kan användas för åtkomst till eller tillhandahållande av de tjänster som omfattas av detta direktiv.

24. (nytt) interaktiv datorkapacitet: funktion till stöd för interaktion mellan människa och enhet som möjliggör behandling och överföring av data, tal och/eller video.

(7) *elektroniska kommunikationstjänster:* tjänster i den mening som avses i artikel 2 c i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG³⁴.

7a-1. (nytt) nödkommunikation: kommunikation, med hjälp av interpersonella kommunikationstjänster, mellan en slutanvändare och en larmcentral i syfte att begära och ta emot nödhjälp från larmtjänster³⁵.

7a-2. (nytt) larmcentral: en fysisk plats där nödkommunikation först tas emot under ansvar av en offentlig myndighet eller en privat organisation som är erkänd av medlemsstaten³⁶.

³⁴ Detta kommer att ersättas med en hänvisning till e-kodexen när den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation har antagits.

³⁵ Ordförandeskapet föreslår att detta ersätts med en hänvisning till e-kodexen om den antas före den europeiska tillgänglighetslagen.

³⁶ Ordförandeskapet föreslår att detta ersätts med en hänvisning till e-kodexen om den antas före den europeiska tillgänglighetslagen.

7a-3. (nytt)larmtjänst: ett organ som med medlemsstatens erkännande tillhandahåller omedelbar och snabb assistans i situationer där det i synnerhet finns ett direkt hot mot liv och lem, enskildas hälsa eller folkhälsan eller allmän säkerhet, enskild eller offentlig egendom eller miljön, i enlighet med nationell lagstiftning³⁷.

7a-4. (nytt)realtidstext: en typ av textbaserad konversation i punkt-till-punktsituationer eller vid flerpunktskonferenser där text som matas in överförs på ett sådant sätt att användaren uppfattar kommunikationen som kontinuerlig, dvs. att den sker tecken för tecken.

(6) *audiovisuella medietjänster:* tjänster enligt **definitionen** i artikel 1.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU³⁸.

6a. (nytt) [tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster: tjänster som överförs via elektroniska kommunikationsnät som används för att identifiera, ta emot information om samt välja och konsultera audiovisuella medietjänster och eventuella dithörande åtgärder för att göra dessa tillgängliga i enlighet med vad som avses i artikel 7 i direktiv 2010/13/EU. Dessa tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster kan inbegripa webbplatser, webbaserade applikationer, digitalboxbaserade applikationer, nedladdningsbara applikationer, tjänster för mobila enheter, inklusive mobilapplikationer och dithörande mediaspelare samt internetanslutna tv-tjänster. De ska även omfatta elektroniska programguider (EPG). Dessa tjänster ingår i audiovisuella medietjänster vars tillgänglighet inte regleras i direktiv 201X/XXX om ändring av direktiv 2010/13/EG. Audiovisuella medietjänster vars tillgänglighet regleras i direktiv 2010/13/EU ska dock inte omfattas]³⁹.

³⁷ Ordförandeskapet föreslår att detta ersätts med en hänvisning till e-kodexen om den antas före den europeiska tillgänglighetslagen.

³⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 15.4.2010, s. 1).

³⁹ Hänvisningarna behöver kontrolleras vid ett senare tillfälle.

- 6b. (nytt) *terminalutrustning för konsumentbruk med interaktiv datorkapacitet, som används för åtkomst till audiovisuella medietjänster:*** all utrustning vars huvudsyfte är att ge åtkomst till tjänster i den mening som avses i artikel 1.1 a i direktiv 2010/13/EU, inbegripet tv-sändningar enligt definitionen i artikel 1.1 e i det direktivet, audiovisuella medietjänster på begäran enligt definitionen i artikel 1.1 g i det direktivet och audiovisuella kommersiella meddelanden enligt definitionen i artikel 1.1 h i det direktivet.
- 25. (nytt) *e-bok och ändamålsenlig programvara:*** en tjänst som inbegriper tillhandahållande av digitala filer som innehåller en elektronisk version av en bok som en person kan disponera, navigera i, läsa och använda, samt den särskilda programvaran, inklusive mobilapplikationer, för att disponera, navigera i, läsa och använda dessa digitala filer. Definitionen gäller inte programvara som omfattas av definition 25a (ny).
- 25a. (nytt) *läsplatta:*** särskild utrustning, inklusive både maskinvara och programvara, som används för att disponera, navigera i, läsa och använda e-bokfiler.
- (21) *e-handelstjänster:* en tjänst som tillhandahålls på distans, genom webbplatser och mobilapplikationer, på elektronisk väg och på individuell begäran av en konsument i syfte att ingå ett konsumentavtal.
- (20a) (ny) *banktjänster för konsumenter:*** tillhandahållande för konsumenter av följande banktjänster och finansiella tjänster, även sådana som tillhandahålls på webbplatser och via mobilapplikationer: kreditavtal, enligt konsumentkreditdirektivet (direktiv 2008/48/EG) eller direktivet om hypotekslån (2014/17/EU), tjänsterna i avsnitt A punkterna 1–5 och avsnitt B punkterna 1, 2, 4 och 5 i bilaga I till direktivet om marknader för finansiella instrument (Mifid II – 2014/65/EG), betaltjänster enligt definitionen i artikel 4.3 i betaltjänstdirektivet (2015/2366/EU), liksom tjänster som är knutna till betalkontot enligt definitionen i betalkontodirektivet (2014/92/EU) och elektroniska pengar enligt definitionen i direktiv 2009/110/EG.

- 20b. (nytt) *betalningsterminal*: anordning vars huvudsyfte är att möjliggöra betalningar med betalningsinstrument enligt definitionen i artikel 4.14 i betaltjänstdirektivet (2015/2366/EU), vid ett fysiskt försäljningsställe men inte i en virtuell miljö.**
- 7a. (nytt) *lufttransporttjänster för passagerare*: kommersiella luftfartstjänster för passagerare enligt definitionen i artikel 2.1 i förordning (EG) nr 1107/2006 i samband med avfärd från, transitering genom eller ankomst till en flygplats, när flygplatsen är belägen inom en medlemsstats territorium. Definitionen omfattar flygningar som avgår från en flygplats som är belägen i ett tredjeland till en flygplats som är belägen inom en medlemsstats territorium, om tjänsterna tillhandahålls av ett lufttrafikföretag från EU.**
- 7b. (nytt) *busstransporttjänster för passagerare*: de tjänster som omfattas av artikel 2.1 i förordning (EU) nr 181/2011.**
- 7c. (nytt) *järnvägstransporttjänster för passagerare*: all persontrafik på järnväg enligt definitionen i artikel 2.1 i förordning (EG) nr 1371/2007, med undantag för de tjänster som definieras i artikel 2.2 i den förordningen. Definitionen ska inte omfatta *stads- och förortstrafik* enligt definitionen i artikel 3.6 i direktiv 2012/34/EU eller *regional trafik* enligt definitionen i artikel 3.7 i det direktivet.**
- 7d. (nytt) *vattentransporttjänster för passagerare*: de persontrafiktjänster som omfattas av artikel 2.1 i förordning (EU) nr 1177/2010. Definitionen gäller inte tjänster som omfattas av artikel 2.2 i den förordningen.**
- 27. (nytt) *elektroniska biljetter*: alla system i vilka resebevis, i form av en eller flera resebiljetter, reseabonnemang eller resekredit, lagras elektroniskt på ett fysiskt transportkort eller en annan enhet i stället för att skrivas ut som pappersbiljett.**

28. (nytt) *elektroniska biljettförsäljningstjänster*: alla system i vilka biljetter för persontrafik köps, inbegripet online med hjälp av en enhet med interaktiv datorkapacitet, och levereras till köparen i elektronisk form så att de kan skrivas ut i pappersform eller visas upp på en mobil enhet med interaktiv datorkapacitet under resan.

KAPITEL II

TILLGÄNGLIGHETSKRAV OCH FRI RÖRLIGHET

Artikel 3

Tillgänglighetskrav

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att **de ekonomiska aktörerna endast släpper ut produkter [...] som avses i artikel 1.1 på marknaden och endast tillhandahåller tjänster som avses i artikel 1.2 som uppfyller tillgänglighetskraven i bilaga I i enlighet med punkterna 2, 3 och 4 i denna artikel [...], utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 12 i detta direktiv.**
2. **Alla produkter som förtecknas i artikel 1.1 ska uppfylla de tillämpliga krav som fastställs i avsnitt I i bilaga I.**

Alla produkter som avses i artikel 1.1, utom de självbetjäningsterminaler som avses i led b, ska uppfylla de krav som fastställs i avsnitt II i bilaga I.
3. **Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket i denna punkt ska alla tjänster som förtecknas i artikel 1.2 uppfylla de krav som fastställs i avsnitten III och IV i bilaga I.**

De inslag i luft-, buss-, järnvägs- och vattentransporttjänster för passagerare som avses i artikel 1.2 c ska endast uppfylla de krav som fastställs i avsnitt III i bilaga 1.

4. **Mikroföretag som erbjuder sådana tjänster som anges i artikel 1.2 ska undantas från att uppfylla de krav som avses i punkt 3 i denna artikel och eventuella skyldigheter som rör uppfyllandet av de kraven.**

- 5–10. **utgår**

11. (ny) **Medlemsstaterna får upplysa de ekonomiska aktörerna om vägledande exempel på hur man ska uppfylla tillgänglighetskraven i bilaga I eller om det förväntade resultatet av deras tillämpning enligt bilaga Ia.**

Artikel 3a (ny)

Gällande unionslagstiftning på området för persontransporter

1. **Efterlevnad av befintlig unionslagstiftning på transportområdet när det gäller tillhandahållande av tillgänglig information och tillhandahållande av information om tillgänglighet ska anses som efterlevnad av motsvarande krav i detta direktiv. Den befintliga unionslagstiftningen i fråga omfattar förordning (EU) 1371/2007, förordning (EU) 1300/2014, förordning (EU) 181/2011, förordning (EU) 1177/2010, förordning (EG) 261/2004 och förordning (EG) 1107/2006. Ytterligare krav som föreskrivs i detta direktiv ska, inom direktivets tillämpningsområde, gälla fullt ut.**

2. **Om ett järnvägsföretag uppfyller de tillgänglighetskrav för dess officiella webbplats som anges i förordning (EU) 454/2011 ska det anses uppfylla motsvarande bestämmelser i detta direktiv. Järnvägstjänsteleverantörernas övriga webbplatser som används av konsumenter ska vara i överensstämmelse med detta direktiv.**

3. **Kraven i detta direktiv ska även tillämpas om det i unionslagstiftningen uttryckligen hänvisas till detta direktiv.**

Artikel 4

Fri rörlighet

Medlemsstaterna får inte, av skäl som har att göra med tillgänglighetskraven, förhindra att produkter **eller tjänster** som överensstämmer med detta direktiv tillhandahålls på marknaden **inom deras territorium**. [...]

KAPITEL III⁴⁰

SKYLDIGHETER FÖR EKONOMISKA AKTÖRER SOM HANTERAR PRODUKTER

Artikel 5

Tillverkarnas skyldigheter

1. När tillverkarna släpper ut sina produkter på marknaden ska de säkerställa att dessa har konstruerats och tillverkats i enlighet med de tillämpliga tillgänglighetskrav **som fastställts i enlighet med detta direktiv**.

2. Tillverkarna ska utarbeta den tekniska dokumentationen i enlighet med bilaga II och utföra eller låta utföra den bedömning av överensstämmelse som anges i den bilagan.

⁴⁰ Detta kapitel har delats upp i tre delar för att tydligt ange vilka artiklar som rör produkter (5–10), tjänster (11) och både produkter och tjänster (12).

Om bedömningen har visat att produkten överensstämmer med de tillämpliga tillgänglighetskraven ska tillverkarna upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse och anbringa CE-märkningen.

(2a) (nytt) Tillverkarna ska bevara den tekniska dokumentationen och EG-försäkran om överensstämmelse i fem år efter det att produkten har släppts ut på marknaden.

3. Tillverkarna ska säkerställa att det finns rutiner som säkerställer att kraven kommer att uppfyllas även vid serietillverkning. Hänsyn ska också tas till ändringar som görs i produktens konstruktion eller egenskaper, och ändringar i de harmoniserade standarderna eller i tekniska specifikationer som det hänvisas till vid försäkran om överensstämmelse för en produkt.
4. [...]
5. Tillverkarna ska säkerställa att deras produkter är försedda med typnummer, partinummer, serienummer eller annan identifieringsmärkning eller, om detta inte är möjligt på grund av produktens storlek eller art, säkerställa att den erforderliga informationen anbringas på förpackningen eller på ett medföljande dokument.
6. Tillverkarna ska ange namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och kontaktadress på produkten eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som medföljer produkten. Den angivna adressen ska ange en enda kontaktpunkt där tillverkaren kan kontaktas. **Kontaktuppgifterna ska anges på ett språk som lätt kan förstås av slutanvändare och marknadskontrollmyndigheter.**
7. Tillverkarna ska säkerställa att produkten åtföljs av bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter på ett språk som lätt kan förstås av konsumenter och **andra** slutanvändare och som bestämts av den berörda medlemsstaten. **Sådana bruksanvisningar och sådana föreskrifter liksom all märkning ska vara tydlig och lättbegriplig.**

8. Tillverkare som anser eller har skäl att tro att en produkt som de har släppt ut på marknaden inte är förenlig med detta direktiv ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven **eller om lämpligt** dra tillbaka produkten [...]. Om produkten [...] **inte överensstämmer med de tillämpliga tillgänglighetskraven** ska tillverkarna dessutom omedelbart underrätta de behöriga nationella myndigheterna i de medlemsstater där de har tillhandahållit produkten, och lämna detaljerade uppgifter om i synnerhet den bristande överensstämmelsen och de korrigerande åtgärder som vidtagits.
9. Tillverkarna ska på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet lämna all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten är förenlig med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av myndigheten. Tillverkarna ska på begäran samarbeta med den behöriga myndigheten om alla **nödvändiga** åtgärder som vidtas för att undanröja **bristande överensstämmelse med de tillämpliga tillgänglighetskraven hos de produkter som de har släppt ut på marknaden, [...] och framför allt för att få produkterna** att överensstämma med de **tillämpliga tillgänglighetskraven [...]**.

Artikel 6

Bemyndigad företrädare

1. Tillverkarna får genom skriftlig fullmakt utse en företrädare. Skyldigheterna i enlighet med artikel 5.1 samt upprättandet av teknisk dokumentation får inte delegeras till den bemyndigade företrädaren.
2. Den bemyndigade företrädaren ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten från tillverkaren. Fullmakten ska ge den bemyndigade företrädaren rätt att bl.a.
- aa) (nytt) kunna uppvisa EG-försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen för de nationella myndigheterna under en period på fem år,**

- a) på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven,
- b) på de behöriga nationella myndigheternas begäran samarbeta med dem om alla **nödvändiga** åtgärder som vidtas för att undanröja **bristande överensstämmelse med de tillämpliga tillgänglighetskraven [...]** hos de produkter som omfattas av fullmakten.

Artikel 7

Importörernas skyldigheter

1. Importörerna får endast släppa ut produkter på marknaden som överensstämmer med kraven.
2. Innan importörerna släpper ut en produkt på marknaden ska de säkerställa att tillverkaren har utfört den bedömning av överensstämmelse som anges i bilaga II. De ska säkerställa att tillverkaren har upprättat den tekniska dokumentation som krävs i den bilagan, att produkten är försedd med CE-märkning och åtföljs av de dokument som krävs samt att tillverkaren har uppfyllt kraven i artikel 5.5 och 5.6.
3. Om en importör anser eller har skäl att tro att en produkt inte överensstämmer med de **tillämpliga tillgänglighetskraven [...]** får produkten inte släppas ut på marknaden förrän den överensstämmer med kraven. Om produkten **inte överensstämmer med de tillämpliga tillgänglighetskraven** ska importören informera tillverkaren och myndigheterna för marknads kontroll om detta.

4. Importörerna ska ange namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och en kontaktadress på produkten eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som medföljer produkten. **Kontaktuppgifterna ska anges på ett språk som lätt kan förstås av slutanvändare och marknadskontrollmyndigheter.**
5. Importörerna ska säkerställa att produkten åtföljs av bruksanvisningar och **säkerhetsföreskrifter** på ett språk som lätt kan förstås av konsumenter och andra slutanvändare och som bestämts av den berörda medlemsstaten.
6. Så länge importörerna har ansvar för en produkt ska de säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med de **tillämpliga tillgänglighetskrav som fastställts i enlighet med detta direktiv.**
7. [...]
- 7a. (nytt) Under en period på fem år ska importörerna kunna uppvisa EU-försäkran om överensstämmelse för marknadskontrollmyndigheterna och säkerställa att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen.**
8. Importörer som anser eller har skäl att tro att en produkt som de har släppt ut på marknaden inte överensstämmer med **detta direktiv [...]**, ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att produkten ska överensstämma med kraven **eller [...]** dra tillbaka produkten [...]. Om produkten [...] **inte överensstämmer med de tillämpliga tillgänglighetskraven** ska importörerna dessutom omedelbart underrätta de behöriga nationella myndigheterna i de medlemsstater där de har tillhandahållit produkten, och lämna detaljerade uppgifter om i synnerhet den **bristande överensstämmelsen** och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

9. Importörerna ska på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet lämna all den information och dokumentation som behövs för att visa att en produkt är förenlig med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av myndigheten. De ska på begäran samarbeta med den behöriga myndigheten om alla **nödvändiga** åtgärder som vidtas för att **undanröja bristande överensstämmelse med de tillämpliga tillgänglighetskraven** hos de produkter som de har släppt ut på marknaden.

Artikel 8

Distributörernas skyldigheter

1. När distributörerna tillhandahåller en produkt på marknaden ska de iaktta vederbörlig omsorg för att säkerställa att kraven i detta direktiv uppfylls.
2. Innan distributörerna tillhandahåller en produkt på marknaden ska de kontrollera att produkten är försedd med CE-märkning och åtföljs av erforderliga dokument och av bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter på ett språk som lätt kan förstås av konsumenterna och andra slutanvändare i den medlemsstat där produkten tillhandahålls på marknaden samt att tillverkaren och importören har uppfyllt kraven i artikel 5.5 och 5.6 och artikel 7.4.
3. Om distributörerna anser eller har skäl att tro att produkten inte överensstämmer med [...] **detta direktiv** får produkten inte tillhandahållas på marknaden förrän den överensstämmer med kraven. Om produkten [...] **inte överensstämmer med de tillämpliga tillgänglighetskraven** ska **distributören** dessutom informera tillverkaren och marknadskontrollmyndigheterna om detta.
4. Så länge distributörerna har ansvar för en produkt ska de säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med de **tillämpliga tillgänglighetskraven** [...].

5. Distributörer som anser eller har skäl att tro att en produkt som de har tillhandahållit på marknaden inte överensstämmer med detta direktiv, ska försäkra sig om att nödvändiga korrigerande åtgärder vidtas för att produkten ska överensstämma med kraven **eller, om så är lämpligt** dra tillbaka produkten [...]. Om produkten **inte överensstämmer med de tillämpliga tillgänglighetskraven** ska distributörerna dessutom omedelbart underrätta de behöriga nationella myndigheterna i de medlemsstater där de har tillhandahållit produkten, och lämna detaljerade uppgifter om i synnerhet den bristande överensstämmelsen och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

6. Distributörerna ska på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet lämna all den information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven. De ska på begäran samarbeta med den behöriga myndigheten om alla **nödvändiga** åtgärder som vidtas för att undanröja **bristande överensstämmelse med de tillämpliga tillgänglighetskraven** hos de produkter som de tillhandahållit på marknaden.

Artikel 9

Fall där importörer och distributörer ska ha samma skyldigheter som tillverkaren

Importörer eller distributörer ska anses vara tillverkare enligt detta direktiv och ska ha samma skyldigheter som tillverkaren har enligt artikel 5, om de släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar en produkt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i detta direktiv kan påverkas.

Artikel 10

Identifiering av de ekonomiska aktörer som hanterar produkter

1. De ekonomiska aktörer **som avses i artiklarna 5–8** ska på begäran lämna följande information till marknadskontrollmyndigheterna:

- a) Ekonomiska aktörer som har levererat en produkt till dem.
 - b) Ekonomiska aktörer som de har levererat en produkt till.
2. De ekonomiska aktörer **som avses i artiklarna 5–8** ska kunna lämna den information som avses i punkt 1 under **fem** år efter det att de har fått produkten levererad respektive under **fem** år efter det att de har levererat produkten.

KAPITEL IIIA

SKYLDIGHETER FÖR EKONOMISKA AKTÖRER SOM HANTERAR TJÄNSTER

Artikel 11

Tjänsteleverantörernas skyldigheter

1. Tjänsteleverantörerna ska utforma och tillhandahålla tjänster i enlighet med artikel 3.
2. Tjänsteleverantörerna ska ta fram all nödvändig information i enlighet med bilaga III för att förklara hur tjänsterna uppfyller de **tillämpliga** tillgänglighetskraven [...].
Informationen ska göras tillgänglig för allmänheten i skriftlig och muntlig form och på ett sätt som är tillgängligt för [...] personer med funktionsnedsättning.
Tjänsteleverantörerna ska spara informationen så länge tjänsten tillhandahålls.

3. **Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 27a (ny)** ska tjänsteleverantörerna säkerställa att det finns förfaranden [...] så att [...] tillhandahållandet av tjänster hela tiden överensstämmer med de **tillämpliga** tillgänglighetskraven [...]. Vid en ändring av tillhandahållandet av tjänsterna, [...] de **tillämpliga** tillgänglighetskraven [...] **eller de harmoniserade standarder eller de tekniska specifikationer med hänvisning till vilka en tjänst kan förklaras uppfylla tillgänglighetskraven** ska tjänsteleverantörerna ta vederbörlig hänsyn till denna. Om kraven inte uppfylls ska tjänsteleverantörerna vidta nödvändiga korrigerande åtgärder för att tjänsten ska uppfylla de **tillämpliga** tillgänglighetskraven [...].
4. Tjänsteleverantörerna ska på motiverad begäran av en behörig myndighet lämna all information och dokumentation som behövs för att visa att tjänsten uppfyller de **tillämpliga** tillgänglighetskraven [...]. De ska på begäran samarbeta med den myndigheten om de åtgärder som vidtas för att tjänsten ska uppfylla dessa krav. **Om tjänsten inte överensstämmer med de tillämpliga tillgänglighetskraven ska tjänsteleverantörerna dessutom omedelbart underrätta de behöriga nationella myndigheterna i de medlemsstater där de har tillhandahållit tjänsten, och lämna detaljerade uppgifter om i synnerhet den bristande överensstämmelsen och de korrigerande åtgärder som vidtagits.**

KAPITEL IIIB
GRUNDLÄGGANDE ÄNDRING AV PRODUKTER ELLER TJÄNSTER OCH
OPROPORTIONERLIGT STORA BÖRDOR FÖR EKONOMISKA AKTÖRER

Artikel 12⁴¹

Grundläggande ändringar och oproportionerligt stor börda

1. De tillgänglighetskrav som avses i artikel 3 gäller så länge de inte leder till någon större förändring [...] av produkten eller tjänsten, vilken innebär en förändring av dess grundläggande karaktär.
2. De tillgänglighetskrav som avses i artikel 3 ska endast gälla så länge de inte innebär en oproportionerligt stor börda för de berörda ekonomiska aktörerna.
5. Bedömningen av huruvida överensstämmelse med tillgänglighetskraven för produkter eller tjänster innebär en grundläggande ändring eller en oproportionerligt stor börda ska göras **och dokumenteras** av den ekonomiska aktören. **Medlemsstaterna ska kräva att de ekonomiska aktörerna gör denna bedömning innan de utnyttjar det undantag som föreskrivs i punkterna 1 och 2 för en viss produkt eller tjänst.**
4. **Ekonomiska aktörer vars börda kopplad till tillgänglighet kompenseras med medel som särskilt anslagits för att säkerställa tillgänglighet** från andra källor, offentliga eller privata, än de ekonomiska aktörernas egna resurser **kan inte hävda att tillämpning av de tillgänglighetskrav som avses i artikel 3 skulle innebära en oproportionerligt stor börda för dem.**

⁴¹ Numreringen av punkterna har bibehållits trots att ordningsföljden har ändrats.

3. För att bedöma om överensstämmelsen med ett eller fler tillgänglighetskrav **för en produkt eller tjänst [...]** innebär en oproportionerligt stor börda, ska de ekonomiska aktörerna beakta **riktmärkena i bilaga IV**. **Vid genomförande och dokumentering av bedömningen av huruvida tillgänglighetskraven innebär en oproportionerligt stor börda ska den ekonomiska aktören göra en övergripande bedömning med hjälp av de relevanta riktmärken som fastställs i bilaga IV.**
- 3c. (nytt) Tjänsteleverantörer som återoppar punkt 2 i denna artikel ska, för varje kategori eller typ av tjänst, göra en ny bedömning av den oproportionerliga bördan minst vart femte år eller när den berörda tjänsten ändras eller på begäran av en nationell kontrollmyndighet.**
6. Om de ekonomiska aktörerna har utnyttjat det undantag som föreskrivs i punkterna 1 och 2 för en viss produkt eller tjänst ska de [...] **på begäran av en behörig nationell myndighet tillhandahålla den bedömning som avses i punkt 5. I detta syfte ska de bevara all relevant dokumentation under en period på fem år efter det att en produkt senast tillhandahållits på unionsmarknaden eller under en period på fem år efter det att en tjänst tillhandahållits.**

Som ett undantag från första stycket behöver mikroföretag – om de använder det undantag som föreskrivs i punkterna 1 och 2 för en viss produkt – inte skriftligen styrka den bedömning som avses i punkt 3, såvida inte en behörig nationell myndighet begär det. Till följd av en sådan begäran inom den period som avses i första stycket ska de förse den behöriga myndigheten med de uppgifter på grundval av vilka det beslutats att överensstämmelsen med tillgänglighetskraven gällande vissa produkter skulle innebära en grundläggande ändring eller en oproportionerligt stor börda.

7. (ny) Om den bedömning som avses i punkt 3 visar att det skulle utgöra en oproportionerligt stor börda för den tjänsteleverantör som använder självbetjäningsterminaler att säkerställa att alla sådana terminaler uppfyller de krav som avses i artikel 3 ska det också bedömas om tjänstens tillgänglighet kan säkerställas på ett sätt som inte är oproportionerligt genom tillhandahållande av ett mer begränsat antal tillgängliga självbetjäningsterminaler.

KAPITEL IV

HARMONISERADE STANDARDER OCH GEMENSAMMA TEKNISKA SPECIFIKATIONER FÖR PRODUKTER OCH TJÄNSTER

Artikel 13

Presumtion om överensstämmelse

1. Produkter och tjänster som överensstämmer med de harmoniserade standarder eller delar av dem till vilka hänvisningar har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ska förutsättas överensstämma med de tillgänglighetskrav som omfattas av dessa standarder eller delar av dem, vilka avses i artikel 3.

Artikel 14

Gemensamma tekniska specifikationer

1. Om ingen hänvisning till harmoniserade standarder har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* i enlighet med förordning (EU) nr 1025/2012, och om ytterligare uppgifter om tillgänglighetskraven för vissa produkter och tjänster skulle behövas för harmoniseringen av marknaden, kan kommissionen anta genomförandeakter om fastställande av gemensamma tekniska specifikationer för de tillgänglighetskrav som anges i bilaga I till detta direktiv. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 24.2 i detta direktiv.

2. Produkter och tjänster som överensstämmer med de gemensamma tekniska specifikationer som avses i punkt 1 eller med delar därav ska anses överensstämma med de tillgänglighetskrav som avses i artikel 3, som omfattas av dessa gemensamma tekniska specifikationer eller delar därav.

KAPITEL IVA

PRODUKTERS ÖVERENSSTÄMMELSE OCH CE-MÄRKNING

Artikel 15

EU-försäkran om överensstämmelse för produkter

1. I en EU-försäkran om överensstämmelse ska det framgå att de relevanta tillgänglighetskrav som avses i artikel 3 har visat sig uppfyllda. Om det undantag som föreskrivs i artikel 12 har använts, ska EU-försäkran om överensstämmelse ange vilka tillgänglighetskrav som omfattas av detta undantag.
2. EU-försäkran om överensstämmelse ska utformas enligt förlagan i bilaga III till beslut nr 768/2008/EG. Den ska innehålla de delar som anges i bilaga II till detta direktiv och ska fortlöpande uppdateras. [...] Den ska översättas till de språk som krävs av den medlemsstat på vars marknad produkten släpps ut eller tillhandahålls.
3. Om en produkt omfattas av mer än en unionsakt där det ställs krav på EU-försäkran om överensstämmelse ska en enda EU-försäkran om överensstämmelse upprättas med avseende på alla dessa unionsakter. I denna försäkran ska det anges vilka unionsakter som berörs, och det ska lämnas en publikationshänvisning.
4. När EU-försäkran om överensstämmelse upprättas ska tillverkaren ta ansvar för att produkten **överensstämmer med kraven i detta direktiv**.

Artikel 16

Allmänna principer för CE-märkning av produkter

CE-märkningen ska omfattas av de allmänna principer som fastställs i artikel 30 i förordning (EG) nr 765/2008.

Artikel 16a (ny)

Regler och villkor för anbringande av CE-märkning

- 1. CE-märkningen ska anbringas på produkten eller dess märkskylt så att den är synlig, lätt läsbar och outplånlig. Om detta inte är möjligt eller lämpligt på grund av produktens art ska märket anbringas på förpackningen och i de medföljande dokumenten.**
- 2. CE-märkningen ska anbringas innan produkten släpps ut på marknaden.**
- 3. Medlemsstaterna ska utgå från befintliga mekanismer för att säkerställa att bestämmelserna om CE-märkning tillämpas korrekt och vidta lämpliga åtgärder i händelse av otillbörlig användning av den märkningen.**

KAPITEL V⁴²

MARKNADSKONTROLL AV PRODUKTER OCH UNIONSFÖRFARANDE I FRÅGA OM SKYDDSÅTGÄRDER

Artikel 17

Marknadskontroll av produkter

1. **Artiklarna 15.3 och 16–19, 21, 23–28 och 29.2 och 29.3** i förordning (EG) nr 765/2008 ska tillämpas på produkter.
2. När de **berörda** marknadskontrollmyndigheterna utför marknadskontroll av produkter ska de, **om de ekonomiska aktörerna har utnyttjat det undantag som föreskrivs i artikel 12 i detta direktiv och om så är nödvändigt och lämpligt, kontrollera att den bedömning som avses i artikel 12 har genomförts av den ekonomiska aktören, granska denna bedömning och dess resultat, inbegripet att användningen av de riktmärken som anges i bilaga IV är korrekt, och kontrollera efterlevnaden av tillämpliga tillgänglighetskrav.**
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att den information som marknadskontrollmyndigheterna har om huruvida de ekonomiska aktörerna uppfyller de tillämpliga tillgänglighetskraven [...] och om bedömningen av de undantag som anges i artikel 12 på begäran görs tillgänglig för konsumenterna i ett tillgängligt format, dock inte om informationen av konfidentialitetsskäl inte kan lämnas ut enligt vad som anges i artikel 19.5 i förordning (EG) nr 765/2008.

⁴² Kapitlet har delats upp i två delar för att skilja kontrollen av produkter och kontrollen av tjänster åt.

Artikel 19

Förfaranden på nationell nivå för att hantera produkter som inte överensstämmer med de tillämpliga tillgänglighetskraven

1. Om en medlemsstats marknadskontrollmyndigheter har [...] tillräckliga skäl att anta att en produkt som omfattas av detta direktiv **inte uppfyller de tillämpliga tillgänglighetskraven** [...] ska de göra en utvärdering av produkten, omfattande alla de **tillämpliga tillgänglighetskrav** som fastställs i detta direktiv. De berörda ekonomiska aktörerna ska samarbeta till fullo med marknadskontrollmyndigheterna **för detta ändamål**.

Om marknadskontrollmyndigheterna vid utvärderingen konstaterar att en produkt inte uppfyller kraven i detta direktiv ska de utan dröjsmål ålägga de berörda ekonomiska aktörerna att vidta alla lämpliga korrigerande åtgärder för att produkten ska uppfylla dessa krav [...] inom en rimlig tidsperiod [...] som de fastställer i förhållande till typen av **bristande överensstämmelse**.

Marknadskontrollmyndigheterna ska kräva att den berörda ekonomiska aktören drar tillbaka produkten från marknaden inom en förlängd rimlig tidsperiod endast om den berörda ekonomiska aktören inte har vidtagit lämpliga korrigerande åtgärder inom den tidsperiod som avses i andra stycket.

Artikel 21 i förordning (EG) nr 765/2008 ska tillämpas på de åtgärder som avses i andra **och tredje styckena**.

2. Om marknadskontrollmyndigheterna anser att den bristande överensstämmelsen inte bara gäller det nationella territoriet, ska de informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om utvärderingsresultaten och om de åtgärder som de har ålagt de ekonomiska aktörerna att vidta.

3. De ekonomiska aktörerna ska säkerställa att alla lämpliga korrigerande åtgärder vidtas i fråga om alla berörda produkter som de har tillhandahållit på unionsmarknaden.
4. Om den berörda ekonomiska aktören inte vidtar lämpliga korrigerande åtgärder inom den period som avses i punkt 1 **tredje** stycket, ska marknadskontrollmyndigheterna vidta alla lämpliga tillfälliga åtgärder för att förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av produkterna på den nationella marknaden **eller** dra tillbaka produkten från den marknaden [...]. Marknadskontrollmyndigheterna ska utan dröjsmål informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om dessa åtgärder.
5. I den information som avses i punkt 4 ska alla tillgängliga delar ingå, särskilt de uppgifter som krävs för att kunna identifiera den produkt som inte uppfyller kraven, produktens ursprung, vilken typ av bristande överensstämmelse som görs gällande och vilka [...] **tillgänglighetskrav produkten inte överensstämmer med**, vilken typ av nationell åtgärd som vidtagits och dess varaktighet samt den berörda ekonomiska aktörens synpunkter. Marknadskontrollmyndigheterna ska särskilt ange om den bristande överensstämmelsen beror på någon av följande omständigheter:
 - a) Produkten uppfyller inte **de tillämpliga tillgänglighetskraven** [...].
 - b) De harmoniserade standarder som avses i artikel 13 **eller de gemensamma tekniska specifikationer som avses i artikel 14** vilka utgör underlag för presumtion om överensstämmelse är bristfälliga.

6. Andra medlemsstater än den som inledde förfarandet ska utan dröjsmål informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om alla vidtagna åtgärder och om eventuella kompletterande uppgifter som de har tillgång till när det gäller den berörda produktens bristande överensstämmelse samt eventuella invändningar mot den anmälda nationella åtgärden.
7. Åtgärden ska anses vara berättigad, om ingen medlemsstat eller kommissionen inom tre månader efter mottagandet av den information som avses i punkt 4 reser invändningar mot en provisorisk åtgärd som har vidtagits av en medlemsstat.
8. Medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga begränsande åtgärder utan dröjsmål vidtas mot den berörda produkten, till exempel att produkten dras tillbaka från marknaden.

Artikel 20

Unionsförfarande i fråga om skyddsåtgärder

1. Om det, efter det att förfarandet i artikel 19.3 och 19.4 slutförts, har rests invändningar mot en åtgärd som en medlemsstat vidtagit, eller om kommissionen anser att en nationell åtgärd strider mot unionslagstiftningen, ska kommissionen utan dröjsmål inleda samråd med medlemsstaterna och den eller de berörda ekonomiska aktörerna och utvärdera den nationella åtgärden. På grundval av resultaten av denna utvärdering ska kommissionen besluta om den nationella åtgärden är berättigad eller inte.

Kommissionen ska rikta beslutet till alla medlemsstater och omedelbart delge dem och de berörda ekonomiska aktörerna beslutet.

2. Om den nationella åtgärden anses vara berättigad ska alla medlemsstater vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att produkten som inte uppfyller kraven dras tillbaka från deras marknad och de ska underrätta kommissionen om detta. Om den nationella åtgärden anses vara omotiverad, ska den berörda medlemsstaten upphäva åtgärden.
3. Om den nationella åtgärden anses berättigad och produktens bristande överensstämmelse kan tillskrivas en brist i de harmoniserade standarder som avses i artikel 19.5 b, ska kommissionen tillämpa det förfarande som föreskrivs i artikel 11 i förordning (EU) nr 1025/2012.
4. (ny) **Om den nationella åtgärden anses vara berättigad och produktens bristande överensstämmelse kan tillskrivas en brist i de gemensamma specifikationer som avses i artikel 19.5 b ska kommissionen utan dröjsmål anta en genomförandeakt om ändring eller upphävande av den gemensamma specifikationen i fråga. Genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 24.2.**

Artikel 20a (ny)

Formell bristande överensstämmelse

1. **Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19 ska en medlemsstat, om den konstaterar något av följande, ålägga den berörda ekonomiska aktören att åtgärda den bristande överensstämmelsen:**
 - a) **CE-märkningen har anbringats i strid med artikel 30 i förordning (EG) nr 765/2008 eller artikel 16a (ny) i detta direktiv.**
 - b) **CE-märkningen har inte anbringats.**
 - c) **Det har inte upprättats någon EU-försäkran om överensstämmelse.**
 - d) **EU-försäkran om överensstämmelse har inte upprättats på ett korrekt sätt.**

- e) Den tekniska dokumentationen är antingen inte tillgänglig eller inte komplett.
- f) Den information som avses i artikel 5.6 eller artikel 7.4 saknas, är felaktig eller ofullständig.
- g) Något annat av de administrativa krav som fastställs i artikel 5 eller 7 är inte uppfyllt.

2. Om sådan bristande överensstämmelse som avses i punkt 1 kvarstår ska den berörda medlemsstaten vidta lämpliga åtgärder för att begränsa eller förbjuda tillhandahållandet av produkten på marknaden eller säkerställa att den dras tillbaka från marknaden.

KAPITEL V A TJÄNSTERS ÖVERENSSTÄMMELSE

Artikel 18

Tjänsters överensstämmelse

1. Medlemsstaterna ska inrätta, genomföra och regelbundet uppdatera lämpliga förfaranden för att
 - a) kontrollera att de tjänster som förtecknas i artikel 1.2 överensstämmer med kraven i detta direktiv **inbegripet** bedömningen av de undantag som föreskrivs i artikel 12, **för vilken artikel 17.2 ska tillämpas i tillämpliga delar**,
 - b) följa upp klagomål eller rapporter om tjänster som avses i artikel 1.2 som avviker från tillgänglighetskraven i artikel 3,
 - c) kontrollera att den ekonomiska aktören har vidtagit nödvändiga korrigerande åtgärder.

2. Medlemsstaterna ska utse de myndigheter **för kontroll av tjänsters överensstämmelse** som ska ansvara för genomförandet av de förfaranden som avses i punkt 1.

Medlemsstaterna ska säkerställa att allmänheten är informerad om att de nationella myndigheter som avses i första stycket finns, om deras ansvarsområden och vilka de är. Dessa myndigheter ska på begäran tillhandahålla denna information i lättillgängliga format.

KAPITEL VI

TILLGÄNGLIGHETSKRAV I ANNAN UNIONSFLAGSTIFTNING

Artikel 21

Tillämpning av tillgänglighetskraven på övriga unionsakter

utgår

Artikel 22

Oproportionerlig börda

utgår

Artikel 23

Gemensamma tekniska specifikationer för andra unionsakter

utgår

KAPITEL VII
[...] ⁴³ SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 24

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 25

Efterlevnadsåtgärder

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv.
2. De medel som avses i punkt 1 ska omfatta följande:
 - a) Bestämmelser varigenom en konsument kan vidta åtgärder enligt nationell lag i domstol eller hos behöriga förvaltningsmyndigheter för att säkerställa att de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv efterlevs.
 - b) Bestämmelser varigenom offentliga organ eller privata sammanslutningar, organisationer eller andra rättsliga enheter som har ett legitimt intresse av att säkerställa att direktivets bestämmelser uppfylls, enligt nationell lag kan **delta** vid domstolarna eller de behöriga förvaltningsmyndigheterna, **antingen till stöd för eller på klagandens vägnar och med hans eller hennes tillstånd, i alla de rättsliga och/eller administrativa förfaranden som föreskrivs för att säkerställa att skyldigheterna i detta direktiv [...] efterlevs.**

⁴³ Ändring gjord av juristlingvisterna

Artikel 26

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas.
2. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. **De ska vara lämpliga i förhållande till arten av överträdelse och till omständigheterna.**
3. Medlemsstaterna ska utan dröjsmål till kommissionen anmäla dessa regler och åtgärder samt eventuella ändringar som berör dem.
4. Sanktionerna ska ta hänsyn till omfattningen av den bristande efterlevnaden, inbegripet antalet enheter av de berörda produkter eller tjänster som inte uppfyller kraven, liksom antalet personer som påverkats.

Artikel 27

Införlivande⁴⁴

1. Medlemsstaterna ska senast den [... *infoga datum – tre år efter detta direktivs ikraftträdande*] anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska **genast** överlämna **texten till dessa bestämmelser** till kommissionen [...].
2. De ska tillämpa dessa **bestämmelser** från och med den [... *infoga datum – sex år efter detta direktivs ikraftträdande*].

⁴⁴ Ändringar av denna artikel följer standardformuleringar i den gemensamma handboken.

3. När en medlemsstat antar dessa **bestämmelser** ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.
5. **utgår**

Artikel 27a (ny)
Övergångsbestämmelser

1. **Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna artikel ska medlemsstaterna föreskriva en övergångsperiod på [fem] år efter det datum som avses i artikel 27.2 i detta direktiv, under vilken tjänsteleverantörer får fortsätta att tillhandahålla sina tjänster med hjälp av produkter som lagligen användes för att tillhandahålla liknande tjänster före detta datum. Tjänsteavtal som ingås före det datum som avses i artikel 27.2 i detta direktiv får fortsätta att gälla utan ändring till slutet av giltighetstiden.**
2. **Medlemsstaterna ska föreskriva att självbetjäningsterminaler som lagligen användes av tjänsteleverantörer vid tillhandahållandet av tjänster före det datum som avses i artikel 27.2 i detta direktiv får användas vid tillhandahållandet av denna tjänst så länge de inte ersätts eller till slutet av deras ekonomiska livslängd, dock inte längre än 20 år.**

Artikel 28
Rapport och översyn

Senast den [...infoga datum – fem år efter att detta direktiv har börjat tillämpas] och därefter vart femte år, ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om tillämpningen av detta direktiv.

1. För att behovet att se över detta direktiv ska kunna bedömas ska rapporten bland annat, mot bakgrund av sociala, ekonomiska och tekniska framsteg, behandla hur produkters och tjänsters tillgänglighet, **teknologisk inlåsning och hinder för innovation** har utvecklats samt vilken inverkan det har på ekonomiska aktörer och **på** personer med funktionsnedsättning för att om möjligt fastställa områden där bördan kan minskas. **Rapporten ska också innehålla en bedömning av hur tillämpningen av artikel 12 i detta direktiv och undantaget för mikroföretag som tillhandahåller tjänster påverkar den inre marknadens funktion.**
2. Medlemsstaterna ska i god tid till kommissionen lämna all information som behövs för att kommissionen ska kunna utarbeta en sådan rapport.
3. Kommissionens rapport ska ta hänsyn till synpunkter från ekonomiska intressenter och relevanta icke-statliga organisationer, inbegripet organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning [...].

Artikel 29

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 30

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i [...]

På Europaparlamentets vägnar

På rådets vägnar

Ordförande

**TILLGÄNGLIGHETSKRAV ENLIGT ARTIKEL 3 FÖR
PRODUKTER OCH TJÄNSTER⁴⁵****AVSNITT I: ALLMÄNNA TILLGÄNGLIGHETSKRAV RÖRANDE ALLA PRODUKTER
SOM OMFATTAS AV DETTA DIREKTIV I ENLIGHET MED ARTIKEL 1.1**

Produkter ska utformas och tillverkas på ett sätt som i största möjliga utsträckning möjliggör förutsebar användning bland personer med funktionsnedsättning och ska åtföljas av lättillgänglig information om deras funktion och tillgänglighetsfunktioner.

1. Krav på tillhandahållande av information

- a) Den information om användningen av produkten som tillhandahålls på själva produkten (märkning, bruksanvisning, varning) ska
 - i) kunna uppfattas med mer än ett sinne,
 - ii) presenteras på ett begripligt sätt⁴⁶,
 - iii) presenteras för användarna på sätt som de kan uppfatta,
 - iv) presenteras i ett typsnitt med lämplig storlek och form, med beaktande av förutsebara användningsförhållanden, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken.

- b) Produktbruksanvisningar som inte tillhandahålls på själva produkten utan som görs tillgängliga genom användning av produkten eller på annat sätt, till exempel på en webbplats, inklusive information om produktens tillgänglighetsfunktioner samt deras aktivering och interoperabilitet med hjälplösningar, ska
 - i) kunna uppfattas med mer än ett sinne,
 - ii) presenteras på ett begripligt sätt⁴⁷,
 - iii) presenteras för användarna på sätt som de kan uppfatta,
 - iv) presenteras i ett typsnitt med lämplig storlek och form, med beaktande av förutsebara användningsförhållanden, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken,

⁴⁵ Numreringen i bilaga I och bilaga Ia har gjorts följdriktig.

⁴⁶ (*Informerrande not, ska strykas från den slutliga texten:* I enlighet med definitionen i WCAG 2.0, till vilken man också hänvisar i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "Tillgänglighetskrav lämpliga vid offentlig upphandling av IKT-produkter och IKT-tjänster i Europa".)

⁴⁷ Se föregående fotnot.

- v) när det gäller innehåll, göras tillgängliga i textformat som kan användas för att skapa alternativa stödjande format som kan presenteras på olika sätt och kunna uppfattas med mer än ett sinne,
- vi) åtföljas av en alternativ presentation av eventuella delar som inte består av text,
- vii) inbegripa den beskrivning av produktens användargränssnitt (hantering, kontroll och återkoppling, input och output) som tillhandahålls i enlighet med underavsnitt 2,
- viii) inbegripa en beskrivning av produktens funktionalitet, som tillhandahålls genom funktioner som syftar till att tillgodose behoven hos personer med funktionsnedsättning, i enlighet med underavsnitt 2.
- ix) inbegripa en beskrivning av produktens programvaru- och maskinvarugränssnitt med hjälpmedel.

2. Användargränssnitt och funktionell utformning:

Produkten, inklusive dess användargränssnitt, ska ha egenskaper, delar och funktioner som gör att personer med funktionsnedsättning kan få tillgång till, uppfatta, hantera, begripa och kontrollera produkten genom att man säkerställer följande:

- a) Att när produkten tillhandahåller kommunikation, däribland interpersonell kommunikation, hantering, information, kontroll och orientering, gör den det via mer än ett sinne; detta ska inbegripa tillhandahållande av alternativ till syn, hörsel, tal och känsel.
- b) Att när produkten använder tal ger den alternativ till tal och talkommandon för kommunikation, hantering, kontroll och orientering.
- c) Att när produkten använder visuella element tillhandahåller den flexibel förstoring, ljusstyrka och kontrast för kommunikation, information och hantering samt säkerställer interoperabilitet med programvara och hjälpmedel för navigering i gränssnittet.
- d) Att när produkten använder färg för att förmedla information, ange en åtgärd, kräva ett svar eller identifiera delar tillhandahåller den ett alternativ till färger.
- e) Att när produkten använder ljudsignaler för att förmedla information, ange en åtgärd, kräva ett svar eller identifiera delar tillhandahåller den ett alternativ till ljudsignaler.

- f) Att när produkten använder visuella element sörjer den för flexibla sätt att förbättra synskärpan.
- g) Att när produkten använder ljud ser den till att användaren kan ställa in volymen och hastigheten och att det finns en funktion för förstärkt ljud, däribland för minskning av störningar från ljudsignaler från produkter i omgivningen och ljudskärpa.
- h) Att när produkten kräver manuell hantering och kontroll sörjer den för sekventiell styrning och ger alternativ till finmotorisk styrning, så att det inte krävs samtidiga kontroller för manipulering, och använder delar som kan förnimmas med känsln.
- i) Att produkten undviker driftslägen som kräver betydande räckvidd och styrka.
- j) Att produkten inte utlöser anfall på grund av ljuskänslighet.
- k) Att produkten skyddar användarens privatliv när han eller hon använder tillgänglighetsfunktionerna.
- l) Att produkten tillhandahåller ett alternativ till biometrisk identifiering och kontroll.
- m) Att produkten säkerställer konsekvent funktionalitet och ger tillräcklig och flexibel tid för interaktion.
- n) Att produkten tillhandahåller programvaru- och maskinvarugränssnitt för tekniska hjälpmedel.
- o) Att produkten överensstämmer med följande sektorsspecifika krav:
 - i) Terminalutrustning för konsumentbruk med interaktiv datorkapacitet som används för tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster
 - ska medge hantering av realtidstext när sådana produkter utöver talkapacitet har textkapacitet,
 - ska medge hantering av totalkonversation, inklusive synkroniserat tal, realtidstext och video, när de utöver eller i kombination med text- och talkapacitet har videokapacitet,
 - ska undvika interferens med hjälpmedel.
 - ii) Terminalutrustning för konsumentbruk med interaktiv datorkapacitet som används för åtkomst till audiovisuella medietjänster
 - ska göra de tillgänglighetskomponenter som leverantören av audiovisuella medietjänster tillhandahåller tillgängliga för personer med funktionsnedsättning med avseende på användaråtkomst, urval, kontroll, individanpassning och överföring till hjälpmedel.

AVSNITT II: TILLGÄNGLIGHETSKRAV RÖRANDE PRODUKTER

I ARTIKEL 1.1, MED UNDANTAG FÖR DE SJÄLVBETJÄNINGSTERMINALER SOM AVSES I ARTIKEL 1.1 B

I syfte att i största möjliga utsträckning möjliggöra förutsebar användning bland personer med funktionsnedsättning ska, utöver vad som anges i avsnitt I, förpackningar och anvisningar för de produkter som omfattas av detta avsnitt göras lättillgängliga: Detta ska innebära följande:

- a) **Produktens förpackning och den information som ges på den (t.ex. om hur den ska öppnas, tillslutas, användas och bortskaffas), inklusive, i förekommande fall, information om produktens egenskaper när det gäller tillgänglighet, ska göras tillgänglig.**
- b) **Anvisningar för installation, underhåll, förvaring och bortskaffande av produkten som inte tillhandahålls på själva produkten men som görs tillgängliga på annat sätt, till exempel genom en webbplats, ska uppfylla följande krav:**
 - i) **De ska kunna uppfattas med mer än ett sinne.**
 - ii) **De ska presenteras på ett begripligt sätt⁴⁸.**
 - iii) **presenteras för användarna på sätt som de kan uppfatta,**
 - iv) **De ska presenteras i ett typsnitt med lämplig storlek och form, med beaktande av förutsebara användningsförhållanden, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken.**
 - v) **Innehållet i anvisningarna ska göras tillgängligt i textformat som kan användas för att skapa alternativa stödjande format som kan presenteras på olika sätt och uppfattas med mer än ett sinne.**
 - vi) **Anvisningar som innehåller eventuella delar som inte består av text ska åtföljas av en alternativ presentation av detta innehåll.**

⁴⁸ *(Informerrande not, ska strykas från den slutliga texten: I enlighet med definitionen i WCAG 2.0, till vilken man också hänvisar i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "Tillgänglighetskrav lämpliga vid offentlig upphandling av IKT-produkter och IKT-tjänster i Europa".)*

AVSNITT III: ALLMÄNNA TILLGÄNGLIGHETSKRAV RÖRANDE ALLA TJÄNSTER SOM OMFATTAS AV DETTA DIREKTIV I ENLIGHET MED ARTIKEL 1.2

Följande åtgärder ska vidtas för att säkerställa att tjänsterna tillhandahålls på ett sätt som i största möjliga utsträckning möjliggör förutsebar användning bland personer med funktionsnedsättning:

- a) Tillgängligheten för de produkter som används vid tillhandahållandet av tjänsten ska säkerställas, i enlighet med avsnitt I och, i tillämpliga fall, avsnitt II i denna bilaga.
- b) Information ska tillhandahållas om hur tjänsten fungerar och, om produkter används vid tillhandahållandet av tjänsten, om dess koppling till dessa produkter samt om deras egenskaper när det gäller tillgänglighet och interoperabilitet med hjälpmedel; denna information ska
 - i) kunna uppfattas med mer än ett sinne,
 - ii) presenteras på ett begripligt sätt⁴⁹;
 - iii) presenteras för användarna på sätt som de kan uppfatta,
 - iv) göra informationsinnehållet tillgängligt i textformat som kan användas för att skapa alternativa stödjande format som användarna ska kunna presentera på olika sätt och uppfatta med mer än ett sinne,
 - v) presenteras i ett typsnitt med lämplig storlek och form, med beaktande av förutsebara användningsförhållanden, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken,
 - vi) komplettera eventuella delar som inte består av text med en alternativ presentation av detta innehåll,
 - vii) ge den elektroniska information som krävs vid tillhandahållandet av tjänsten, på ett enhetligt och ändamålsenligt sätt genom att göra den uppfattningsbar, hanterbar, begriplig och robust.
- c) göra webbplatser, inklusive tillhörande nätapplikationer, och tjänster för mobila enheter, inklusive mobilappar, tillgängliga på ett enhetligt och ändamålsenligt sätt genom att de görs uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta.

⁴⁹ (*Informerrande not, ska strykas från den slutliga texten*: I enlighet med definitionen i WCAG 2.0, till vilken man också hänvisar i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "Tillgänglighetskrav lämpliga vid offentlig upphandling av IKT-produkter och IKT-tjänster i Europa".)

AVSNITT IV: KOMPLETTERANDE TILLGÄNGLIGHETSKRAV RÖRANDE SPECIFIKA TJÄNSTER

För att säkerställa att tjänsterna tillhandahålls på ett sätt som i största möjliga utsträckning möjliggör förutsebar användning bland personer med funktionsnedsättning ska följande åtgärder vidtas för att inkludera funktioner, metoder, riktlinjer och förfaranden, liksom ändringar av utförandet av de berörda tjänsterna, som tillgodoser behoven hos personer med funktionsnedsättning:

i) Elektronisk kommunikation och nödkommunikation

- 1. Realtidstext utöver talkommunikation ska tillhandahållas.**
- 2. Totalkommunikation där video tillhandahålls utöver talkommunikation ska tillhandahållas.**
- 3. Säkerställa att nödkommunikation som använder talkommunikation, text (inbegripet realtidstext) och video, i förekommande fall, synkroniseras i en totalkonversation och överförs till den larmcentral som har utsetts för att ta emot samtal som sker via dessa kommunikationsmedel av leverantörerna av elektroniska kommunikationstjänster.**

ii) Tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster

- 1. Elektroniska programguider som är uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta och tillhandahåller information om tillgänglighetsmöjligheterna ska tillhandahållas.**
- 2. Säkerställa att de tillgänglighetsfunktioner hos de audiovisuella medietjänster som avses i artikel 7 i direktiv 2010/13/EU överförs fullt ut med adekvat kvalitet för en korrekt visning som är synkroniserad med ljud och video, och göra det möjligt för användaren att kontrollera visningen och användningen av dem.**

iii) E-böcker

- 1. Säkerställa att e-böcker som utöver text även innehåller ljud tillhandahåller text och ljud synkroniserat.**
- 2. Säkerställa att e-bokens digitala filer inte hindrar tekniska hjälpmedel från att fungera korrekt.**
- 3. Säkerställa tillgång till innehållet, navigering i filens innehåll och layout, inbegripet dynamisk layout, tillhandahållandet av struktur, flexibilitet och valmöjligheter vid presentationen av innehållet.**

4. E-böcker ska göras upptäckbara genom tillhandahållande av information om e-bokens tillgänglighetsfunktioner via metadata.
5. Säkerställa att åtgärder avseende förvaltning av digitala rättigheter inte blockerar tillgänglighetsfunktionerna.

iv) **E-handel**

1. Tillhandahålla information om tillgängligheten för de produkter och tjänster som säljs när informationen tillhandahålls av ansvariga ekonomiska aktörer.
2. Säkerställa identifierings-, säkerhets- och betalningsfunktionernas tillgänglighet när de levereras som en del av en tjänst (och inte av en produkt) genom att göra den uppfattningsbar, hanterbar, begriplig och robust.
3. Tillhandahålla identifieringsmetoder, elektroniska signaturer och betaltjänster som är uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta.

v) **Banktjänster**

1. Tillhandahålla identifieringsmetoder, elektroniska signaturer och betaltjänster som är uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta.

**VÄGLEDANDE EXEMPEL PÅ HUR TILLGÄENLIGHETSKRAVEN I BILAGA I KAN
UPPFYLLAS, EXEMPEL PÅ RESULTAT SOM BÖR UPPNÅS ELLER EXEMPEL PÅ
DELAR AV DESSA**

**AVSNITT I: ALLMÄNNA TILLGÄENLIGHETSKRAV RÖRANDE ALLA PRODUKTER
SOM OMFATTAS AV DETTA DIREKTIV I ENLIGHET MED ARTIKEL 1.1**

Produkter ska utformas och tillverkas på ett sätt som i största möjliga utsträckning möjliggör förutsebar användning bland personer med funktionsnedsättning och ska åtföljas av lättillgänglig information om deras funktion och tillgänglighetsfunktioner.

1. **Exempel på hur man ska uppfylla tillgänglighetskraven för tillhandahållande av information**
 - a) **Den information om användningen av produkten som tillhandahålls på själva produkten (märkning, bruksanvisning, varningar) ska**
 - i) **kunna uppfattas med mer än ett sinne (till exempel genom att visuell och taktil information eller visuell och auditiv information tillhandahålls om var kortet förs in på en självbetjäningsterminal så att blinda och döva personer kan använda den),**
 - ii) **presenteras på ett begripligt sätt⁵⁰ (till exempel genom att ord används konsekvent eller att informationen presenteras på ett tydligt och logiskt sätt, så att personer med intellektuell funktionsnedsättning bättre kan förstå informationen),**
 - iii) **presenteras för användarna på sätt som de kan uppfatta (till exempel genom att varningar i textformat åtföljs av information i taktil relief eller ljud, så att blinda personer kan uppfatta dem),**

⁵⁰ (Informerrande not, ska strykas från den slutliga texten: I enlighet med definitionen i WCAG 2.0, till vilken man också hänvisar i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "Tillgänglighetskrav lämpliga vid offentlig upphandling av IKT-produkter och IKT-tjänster i Europa".)

- iv) presenteras i ett typsnitt med lämplig storlek och form, med beaktande av förutsebara användningsförhållanden, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken (till exempel så att texten kan läsas av personer med nedsatt syn).

- b) **Produktbruksanvisningar som inte tillhandahålls på själva produkten utan som görs tillgängliga genom användning av produkten eller på annat sätt, till exempel på en webbplats, inklusive information om produktens tillgänglighetsfunktioner samt deras aktivering och interoperabilitet med hjälplösningar, ska**
 - i) kunna uppfattas med mer än ett sinne (till exempel genom att elektroniska filer tillhandahålls som kan läsas av en dator med skärmläsningssystem så att blinda personer kan använda informationen),
 - ii) presenteras på ett begripligt sätt⁵¹ (till exempel genom att ord används konsekvent eller att informationen presenteras på ett tydligt och logiskt sätt, så att personer med intellektuell funktionsnedsättning bättre kan förstå dem),
 - iii) presenteras för användarna på sätt som de kan uppfatta (till exempel i form av undertexter till videoinstruktioner),
 - iv) presenteras i ett typsnitt med lämplig storlek och form, med beaktande av förutsebara användningsförhållanden, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken (till exempel så att texten kan läsas av personer med nedsatt syn).
 - v) när det gäller deras innehåll, görs tillgängliga i textformat som kan användas för att skapa alternativa stödjande format som ska presenteras på olika sätt och kunna uppfattas med mer än ett sinne (till exempel blindskrift, så att en blind person kan läsa det),
 - vi) ska åtföljas av en alternativ presentation av eventuellt innehåll som inte består av text (till exempel en textbeskrivning som kompletterar ett diagram och som identifierar de viktigaste delarna eller beskriver viktiga åtgärder),

⁵¹ Se föregående fotnot.

- (vii) **inbegripa den beskrivning av produktens användargränssnitt (hantering, kontroll och återkoppling, input och output) som tillhandahålls i enlighet med underavsnitt 2,**
- (viii) **inbegripa en beskrivning av produktens funktionalitet, som tillhandahålls genom funktioner som syftar till att tillgodose behoven hos personer med funktionsnedsättning, i enlighet med underavsnitt 2,**
- (ix) **inbegripa en beskrivning av produktens programvaru- och maskinvarugränssnitt med hjälpmedel (till exempel om en bankomat förses med uttag och programvara som gör det möjligt att ansluta hörlurar i vilka texten på skärmen återges i ljudform).**

2. Exempel på hur man ska uppfylla tillgänglighetskraven för ett användargränssnitt och funktionell utformning:

Produkten, inklusive dess användargränssnitt, ska ha egenskaper, delar och funktioner som gör att personer med funktionsnedsättning kan få tillgång till, uppfatta, hantera, begripa och kontrollera produkten.

- a) **När produkten tillhandahåller kommunikation, däribland interpersonell kommunikation, hantering, information, kontroll och orientering, gör den det via mer än ett sinne; detta ska innefatta att tillhandahålla alternativ till syn, hörsel, tal och känsel (till exempel genom anvisningar i ljud- och textform eller genom att en knappsats förses med taktila tecken, så att blinda eller hörselskadade personer kan interagera med produkten).**
- b) **När produkten använder tal ger den alternativ till tal och talkommandon för kommunikation, hantering, kontroll och orientering (till exempel genom att en självbetjäningsterminal som ger talade anvisningar dessutom ger dessa anvisningar i form av text eller bilder så att även döva personer kan utföra de åtgärder som krävs).**

- (c) När produkten använder visuella element tillhandahåller den flexibel förstoring, ljusstyrka och kontrast för kommunikation, information och hantering samt säkerställer interoperabilitet med programvara och hjälpmedel för navigering i gränssnittet (till exempel genom att göra det möjligt att förstora en text, zooma in på ett visst piktogram eller öka kontrasten, så att personer med nedsatt syn kan uppfatta informationen).**
- d) När produkten använder färg för att förmedla information, ange en åtgärd, kräva ett svar eller identifiera delar tillhandahåller den ett alternativ till färger (till exempel genom att gröna och röda knappar som används för att välja alternativ även förses med text som anger vilka alternativen är, så att färgblinda personer kan göra valet).**
- e) När produkten använder ljudsignaler för att förmedla information, ange en åtgärd, kräva ett svar eller identifiera delar tillhandahåller den ett alternativ till ljudsignaler (till exempel genom att en dator som använder en ljudsignal för att indikera ett fel även tillhandahåller en text eller bild som anger felet, så att döva personer kan uppfatta att ett fel har uppstått).**
- f) När produkten använder visuella element eller ljud sörjer den för flexibla sätt att förbättra syn- och ljudskärpan (till exempel genom att möjliggöra ytterligare kontrast för förgrundsbilder så att personer med nedsatt syn kan se dem).**
- g) När produkten använder ljud ser den till att användaren kan ställa in volymen och hastigheten och att det finns en funktion för förstärkt ljud, däribland för minskning av störningar från ljudsignaler från produkter i omgivningen (till exempel genom att göra det möjligt för användaren av en telefon att ställa in ljudvolymen och minska störningar från hörapparater så att hörselskadade personer kan använda telefonen).**

- h) När produkten kräver manuell hantering och kontroll sörjer den för sekventiell styrning och ger alternativ till finmotorisk styrning, så att det inte krävs samtidiga kontroller för manipulering, och använder delar som kan förnimmas med känsel (till exempel genom att göra knapparna på en pekskärm större och väl åtskilda så att personer med tremor kan trycka på dem).**
- i) Att produkten undviker driftslågen med som kräver stor räckvidd och styrka (till exempel genom att säkerställa att det inte krävs mycket kraft för att trycka på knappar, så att personer med motoriska funktionsnedsättningar kan använda dem).**
- j) Att produkten inte utlöser anfall på grund av ljuskänslighet (till exempel genom att undvika flimrande bilder, så att personer som kan drabbas av anfall inte utsätts för denna risk).**
- k) Att produkten skyddar användarnas privatliv när de använder tillgänglighetsfunktioner (till exempel genom att göra det möjligt att använda hörlurar när talad information tillhandahålls i en bankomat).**
- l) Att produkten tillhandahåller ett alternativ till biometrisk identifiering och kontroll (till exempel, genom att användare som inte kan använda händerna ges möjlighet att välja ett lösenord för låsning och upplåsning av en telefon i stället för att använda sig av igenkänning av fingeravtryck).**
- m) Att produkten säkerställer konsekvent funktionalitet och ger tillräcklig och flexibel tid för interaktion (till exempel genom att säkerställa att programvaran reagerar på ett förutsägbart sätt när en viss åtgärd utförs och genom att tillräckligt med tid ges för inmatning av lösenord så att användningen förenklas för personer med intellektuell funktionsnedsättning).**
- n) Produkten ska tillhandahålla programvaru- och maskinvarugränssnitt för tekniska hjälpmedel (till exempel genom att erbjuda en anslutning till en uppdateringsbar brailleskärm så att blinda personer kan använda datorn).**

- o) Att produkten överensstämmer med följande sektorsspecifika krav:**
- i) Terminalutrustning för konsumentbruk med interaktiv datorkapacitet som används för tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster**
- ska medge hantering av realtidstext när sådana produkter utöver talkapacitet har textkapacitet (till exempel ska en mobiltelefon kunna hantera konversationer i realtid så att hörselskadade personer kan utbyta information på ett interaktivt sätt),
 - ska medge hantering av totalkonversation, inklusive synkroniserat tal, realtidstext och video, när de utöver eller i kombination med text- och talkapacitet har videokapacitet,
 - ska undvika interferens med hjälpmedel (till exempel genom att möjliggöra samtidig användning av video för att visa teckenspråk och text för att skriva meddelanden, så att två döva personer kan kommunicera med varandra eller med en hörande person).
- ii) Terminalutrustning för konsumentbruk med interaktiv datorkapacitet som används för åtkomst till audiovisuella medietjänster**
- ska göra de tillgänglighetskomponenter som leverantören av audiovisuella medietjänster tillhandahåller tillgängliga för personer med funktionsnedsättning med avseende på användaråtkomst, urval, kontroll, individanpassning och överföring till hjälpmedel (till exempel genom att säkerställa att undertexterna överförs genom digitalboxen så att de kan användas av döva personer).

**AVSNITT II: TILLGÄNGLIGHETSKRAV RÖRANDE PRODUKTER I ARTIKEL 1.1, MED
UNDANTAG FÖR DE SJÄLVBETJÄNINGSTERMINALER SOM AVSES I ARTIKEL 1.1 B**

**Exempel på hur man ska uppfylla tillgänglighetskraven för förpackning och
bruksanvisningar:**

- a) Produktens förpackning och den information som ges på den (exempelvis om hur den ska öppnas, tillslutas, användas och bortskaffas), inklusive, i förekommande fall, information om produktens egenskaper när det gäller tillgänglighet ska göras tillgängliga (till exempel genom att det på förpackningen anges att telefonen är försedd med tillgänglighetsfunktioner för personer med funktionsnedsättning).**

- b) Anvisningar för installation, underhåll, förvaring och bortskaffande av produkten som inte tillhandahålls på själva produkten men som görs tillgängliga på annat sätt, till exempel genom en webbplats, ska uppfylla följande krav, som kan uppfyllas i enlighet med exemplen i punkterna nedan:**
 - i) De ska kunna uppfattas med mer än ett sinne (till exempel genom att elektroniska filer tillhandahålls som kan läsas av en dator med skärmläsningsprogram så att blinda personer kan använda informationen).**
 - ii) De ska presenteras på ett begripligt sätt⁵² (till exempel genom att ord används konsekvent eller på ett tydligt och logiskt sätt, så att personer med intellektuell funktionsnedsättning bättre kan förstå dem).**

⁵² (Informera om not, ska strykas från den slutliga texten: I enlighet med definitionen i WCAG 2.0, till vilken man också hänvisar i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "Tillgänglighetskrav lämpliga vid offentlig upphandling av IKT-produkter och IKT-tjänster i Europa".)

- iii) De ska presenteras för användarna på sätt som de kan uppfatta (till exempel genom att varningar i textformat åtföljs av information i taktil relief eller ljud, så att blinda personer kan uppfatta varningen).**
- iv) De ska använda lämplig teckenstorlek och form, med beaktande av förutsebara användningsförhållanden, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken (till exempel så att texten kan läsas av personer med nedsatt syn).**
- v) Innehållet i anvisningarna ska göras tillgängligt i textformat som kan användas för att skapa alternativa stödjande format som ska presenteras på olika sätt och kunna uppfattas med mer än ett sinne (till exempel blindskrift, så att en blind person kan läsa det).**
- vi) Anvisningar som innehåller annat än text ska åtföljas av en alternativ presentation av detta innehåll (till exempel en textbeskrivning som kompletterar ett diagram och som identifierar de viktigaste delarna eller beskriver viktiga åtgärder).**

AVSNITT III: ALLMÄNNA TILLGÄNGLIGHETSKRAV RÖRANDE ALLA TJÄNSTER SOM OMFATTAS AV DETTA DIREKTIV I ENLIGHET MED ARTIKEL 1.2

Exempel på hur man ska uppfylla de tillgänglighetskrav som gäller för tillhandahållande av tjänster i syfte att i största möjliga utsträckning möjliggöra förutsebar användning bland personer med funktionsnedsättning:

- a) Tillgängligheten för de produkter som används vid tillhandahållandet av tjänsten ska säkerställas, i enlighet med avsnitt I och, i tillämpliga fall, avsnitt II i denna bilaga.
- b) Information ska tillhandahållas om hur tjänsten fungerar och, om produkter används vid tillhandahållandet av tjänsten, om dess koppling till dessa produkter samt information om deras egenskaper när det gäller tillgänglighet och interoperabilitet med hjälpmedel:
 - i) Informationen ska kunna uppfattas med mer än ett sinne (till exempel genom att elektroniska filer tillhandahålls som kan läsas av en dator med skärmläsningssystem så att blinda personer kan använda informationen).
 - ii) Informationen ska presenteras på ett begripligt sätt⁵³ (till exempel genom att ord används konsekvent eller att informationen presenteras på ett tydligt och logiskt sätt, så att personer med intellektuell funktionsnedsättning bättre kan förstå informationen).
 - iii) Informationen ska presenteras för användarna på sätt som de kan uppfatta (till exempel genom att tillhandahålla undertexter till videoklipp med anvisningar).
 - iv) Informationsinnehållet ska finnas tillgängligt i textformat som kan användas för att skapa alternativa stödjande format som användarna ska kunna presentera på olika sätt och uppfatta med mer än ett sinne (till exempel så att blinda personer kan använda filen genom att skriva ut den i brailleskrift).

⁵³ *(Informerande not, ska strykas från den slutliga texten: I enlighet med definitionen i WCAG 2.0, till vilken man också hänvisar i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) "Tillgänglighetskrav lämpliga vid offentlig upphandling av IKT-produkter och IKT-tjänster i Europa".)*

- v) **Använda typsnitt med lämplig teckenstorlek och form, med beaktande av förutsebara användningsförhållanden, och med tillräcklig kontrast samt justerbart avstånd mellan bokstäver, rader och stycken (till exempel så att texten kan läsas av personer med nedsatt syn).**
 - vi) **komplettera eventuella delar som inte består av text med en alternativ presentation av detta innehåll (till exempel en textbeskrivning som åtföljer ett diagram och som identifierar de viktigaste delarna eller beskriver viktiga åtgärder).**
 - vii) **Tillhandahålla elektronisk information, som behövs för att tillhandahålla tjänsten på ett enhetligt och ändamålsenligt sätt genom att göra den uppfattningsbar, hanterbar, begriplig och robust (när en tjänsteleverantör exempelvis erbjuder ett usb-minne som innehåller information om tjänsten måste informationen vara tillgänglig).**
- c) **Webbplatser och tjänster för mobila enheter, inklusive mobilappar, ska göras tillgängliga på ett enhetligt och ändamålsenligt sätt genom att de görs uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta (till exempel genom att tillhandahålla textbeskrivningar av bilder, göra alla funktioner tillgängliga via ett tangentbord, ge användarna tillräcklig tid för att läsa innehåll, se till så att innehållet visas och fungerar på ett förutsägbart sätt och tillhandahålla kompatibilitet med tekniska hjälpmedel, så att personer med olika funktionsnedsättningar kan läsa och interagera med en webbplats).**

AVSNITT IV: KOMPLETTERANDE TILLGÄNGLIGHETSKRAV RÖRANDE SPECIFIKA TJÄNSTER

Exempel på hur man ska uppfylla tillgänglighetskrav för specifika tjänster:

i) Elektronisk kommunikation och nödkommunikation

- 1. Tillhandahålla realtidstext utöver talkommunikation (till exempel så att en hörselskadad person kan skriva och ta emot texter på ett interaktivt sätt och i realtid).**
- 2. Tillhandahålla totalkonversion där video tillhandahålls utöver talkommunikation (till exempel så att döva personer kan använda teckenspråk för att kommunicera med varandra).**
- 3. Säkerställa att nödkommunikation som använder talkommunikation, text, inbegripet realtidstext, och video i förekommande fall synkroniseras i en totalkonversation och överförs via leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster till den larmcentral som har utsetts för att ta emot samtal som använder dessa kommunikationsmedel (till exempel så att personer med nedsatt hörsel och nedsatt talförmåga som väljer att använda en kombination av text, tal och video kan veta att kommunikationen överförs genom nätverket till en larmtjänst).**

ii) Tjänster som ger åtkomst till audiovisuella medietjänster

- 1. [Tillhandahålla elektroniska programguider som är uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta och tillhandahåller information om tillgänglighetsmöjligheterna] (till exempel så att en blind person kan välja program på tv:n).**

2. **Säkerställa att de tillgänglighetsfunktioner hos de audiovisuella medietjänsterna som avses i artikel 7 i direktiv 2010/13/EU, överförs fullt ut med adekvat kvalitet för en korrekt visning som är synkroniserad med ljud och video, och göra det möjligt för användaren att kontrollera visningen och användningen av dem (till exempel genom att säkerställa att undertexter eller syntolkning överförs tillsammans med audiovisuellt medieinnehåll).**

iii) E-böcker

1. **Säkerställa att e-böcker som utöver text även innehåller ljud tillhandahåller text och ljud synkroniserat (till exempel så att personer med dyslexi kan läsa och lyssna till texten samtidigt).**
2. **Säkerställa att e-bokens digitala filer inte hindrar tekniska hjälpmedel från att fungera korrekt (till exempel genom att möjliggöra text och ljud synkroniserat eller genom att möjliggöra uppdateringsbar brailleskrift).**
3. **Säkerställa tillgång till innehållet, navigering i filens innehåll och layout, inbegripet dynamisk layout, tillhandahållandet av struktur, flexibilitet och valmöjligheter vid presentationen av innehållet (till exempel så att blinda personer kan komma åt registret eller byta kapitel).**
4. **Göra dem upptäckbara genom att tillhandahålla information om e-bokens tillgänglighetsfunktioner via metadata (till exempel genom att säkerställa att information om tillgänglighetsfunktioner finns tillgänglig i den elektroniska filen, så att personer med funktionsnedsättning kan ta del av informationen).**
5. **Säkerställa att åtgärder avseende förvaltning av digitala rättigheter inte blockerar tillgänglighetsfunktionerna (till exempel genom att säkerställa att det inte finns någon blockering som hindrar uppläsning av texten, så att blinda användare kan läsa boken).**

iv) E-handel

- 1. Tillhandahålla information om tillgängligheten för de produkter och tjänster som säljs när informationen tillhandahålls av ansvariga ekonomiska aktörer (till exempel genom att säkerställa att tillgänglig information om en produkts tillgänglighetsfunktioner inte raderas).**
- 2. Säkerställa identifierings-, säkerhets- och betalningsfunktionernas tillgänglighet när de levereras som en del av en tjänst (och inte av en produkt) genom att göra den uppfattningsbar, hanterbar, begriplig och robust (till exempel genom att göra betaltjänstens användargränssnitt tillgängligt via talkommunikation, så att blinda personer på egen hand kan göra inköp via internet).**
- 3. Tillhandahålla identifieringsmetoder, elektroniska signaturer och betalningstjänster som är uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta (till exempel genom att göra dialogrutor för identitetsverifiering som visas på skärmen läsbara för skärmläsningsprogram, så att blinda personer kan använda dem).**

v) Banktjänster

- 1. Tillhandahålla identifieringsmetoder, elektroniska signaturer, betalningssystem som är uppfattningsbara, hanterbara, begripliga och robusta (till exempel genom att göra dialogrutor för identitetsverifiering som visas på skärmen läsbara för skärmläsningsprogram, så att blinda personer kan använda dem).**

FÖRFARANDE FÖR BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMELSE – PRODUKTER**1. Intern tillverkningskontroll**

[...] Intern tillverkningskontroll är det förfarande för bedömning av överensstämmelse genom vilket tillverkaren fullgör skyldigheterna i punkterna 2, 3 och 4 och säkerställer och försäkrar på eget ansvar att de berörda produkterna [...] uppfyller tillämpliga krav i detta direktiv.

2. Teknisk dokumentation

Tillverkaren ska utarbeta den tekniska dokumentationen. Dokumentationen ska göra det möjligt att bedöma om produkten överensstämmer med de relevanta tillgänglighetskrav som avses i artikel 3 och, om tillverkaren använt det undantag som anges i artikel 12, visa att de berörda tillgänglighetskraven skulle medföra en grundläggande förändring eller en oproportionerligt stor börda. Den tekniska dokumentationen ska det endast innehålla de tillämpliga kraven och, i den mån det krävs för bedömningen, även en beskrivning av produktens utformning, tillverkning och funktion.

Den tekniska dokumentationen ska i tillämpliga fall innehålla minst följande delar:

- a) En allmän beskrivning av produkten.
- b) En förteckning över de harmoniserade standarder och/eller andra relevanta tekniska specifikationer till vilka hänvisningar har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* och som följts helt eller delvis samt beskrivningar av de lösningar som har valts för att uppfylla de relevanta tillgänglighetskrav som avses i artikel 3, när de harmoniserade standarderna inte har följts; om harmoniserade standarder har använts delvis, ska det anges i den tekniska dokumentationen vilka delar som har tillämpats.

3. **Tillverkning**

Tillverkaren ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att tillverkningen och övervakningen av den säkerställer att produkterna överensstämmer med den tekniska dokumentation som avses i punkt 2 och med tillgänglighetskraven i detta direktiv.

4. **Märkning om överensstämmelse och försäkran om överensstämmelse**

4.1. Tillverkaren ska anbringa den CE-märkning som avses i detta direktiv på varje enskild produkt som uppfyller de tillämpliga kraven i detta direktiv.

4.2. Tillverkaren ska upprätta en skriftlig försäkran om överensstämmelse för en produktmodell. I försäkran om överensstämmelse ska det anges för vilken produktmodell den har upprättats.

En kopia av försäkran om överensstämmelse ska på begäran göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna.

5. **Bemyndigad företrädare**

Tillverkarens skyldigheter enligt punkt 4 får fullgöras, för dennes räkning och på dennes ansvar, av den bemyndigade företrädaren, förutsatt att dessa skyldigheter specificeras i fullmakten.

INFORMATION OM TJÄNSTER SOM UPPFYLLER TILLGÄNGLIGHETSKRAVEN

1. Tjänsteleverantören ska inkludera den information som ligger till grund för bedömningen av hur tjänsten uppfyller tillgänglighetskraven i **artikel 3** i de allmänna villkoren, eller motsvarande dokument. Informationen ska innehålla de tillämpliga kraven och, i den mån det krävs för bedömningen, även en beskrivning av tjänstens utformning och funktion. Förutom konsumentinformationskraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU⁵⁴, ska informationen i tillämpliga fall innehålla följande delar:
 - a) En allmän beskrivning av tjänsten i tillgängliga format.
 - b) Beskrivningar och förklaringar som behövs för att förstå hur tjänsten fungerar.
 - c) En beskrivning av hur de relevanta tillgänglighetskraven som fastställs i bilaga I uppfylls av tjänsten.
2. För att uppfylla kraven i punkt 1 får tjänsteleverantören helt eller delvis tillämpa de harmoniserade standarder och/eller andra relevanta tekniska specifikationer till vilka hänvisningar har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
3. Tjänsteleverantören ska tillhandahålla information som visar att tjänsteleveransprocessen och kontrollen av den säkerställer att tjänsten överensstämmer med punkt 1 och med tillämpliga tillgänglighetskrav i detta direktiv.

⁵⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

BEDÖMNINGEN AV EN OPROPORTIONERLIGT STOR BÖRDA

Riktmärken för genomförande och dokumentering av bedömningen:

- 1. Förhållandet mellan nettokostnaderna för efterlevnad av tillgänglighetskraven och de ekonomiska aktörernas totala kostnad (driftsutgifter och kapitalutgifter) för tillverkning, distribution eller import av produkten eller tillhandahållandet av tjänsten.**

Faktorer för att bedöma nettokostnaden för efterlevnad av tillgänglighetskraven:

- a) Kriterier med anknytning till de organisatoriska engångskostnader som ska beaktas vid bedömningen:**
 - **Kostnader med anknytning till ytterligare personalresurser med tillgänglighetsexpertis.**
 - **Kostnader med anknytning till utbildning av personal och förvärvande av kompetens rörande tillgänglighet.**
 - **Kostnader för utarbetandet av nya processer för att inkludera tillgänglighet i produktutvecklingen eller tillhandahållandet av tjänster.**
 - **Kostnader med anknytning till utarbetandet av vägledande material om tillgänglighet.**
 - **Engångskostnader för att behärska lagstiftningen om tillgänglighet.**

- b) Kriterier med anknytning till kostnader för pågående tillverkning och utveckling som ska beaktas vid bedömningen:**
 - **Kostnader med anknytning till utformningen av tillgänglighetsfunktioner för produkten eller tjänsten.**
 - **Kostnader som uppkommer inom ramen för tillverkningsprocesser.**
 - **Kostnader för provning av produkten eller tjänsten med avseende på tillgänglighet.**
 - **Kostnader med anknytning till dokumentation.**

2. **Uppskattade kostnader och fördelar för de ekonomiska aktörerna, inklusive tillverkningsprocesser och investeringar, i förhållande till den uppskattade fördelen för personer med funktionsnedsättning, med hänsyn tagen till antalet specifika produkter eller tjänster och hur ofta de används.**
3. **Förhållandet mellan nettokostnaden för tillgänglighet och den ekonomiska aktörens nettoomsättning.**

Faktorer för att bedöma nettokostnaden för tillgänglighet:

- a) **Kriterier med anknytning till de organisatoriska engångskostnader som ska beaktas vid bedömningen:**
 - **Kostnader med anknytning till ytterligare personalresurser med tillgänglighetsexpertis.**
 - **Kostnader med anknytning till utbildning av personal och förvärvande av kompetens rörande tillgänglighet.**
 - **Kostnader för utarbetandet av nya processer för att inkludera tillgänglighet i produktutvecklingen eller tillhandahållandet av tjänster.**
 - **Kostnader med anknytning till utarbetandet av vägledande material om tillgänglighet.**
 - **Engångskostnader för att behärska lagstiftningen om tillgänglighet.**
- b) **Kriterier med anknytning till kostnader för pågående tillverkning och utveckling som ska beaktas vid bedömningen:**
 - **Kostnader med anknytning till utformningen av tillgänglighetsfunktioner för produkten eller tjänsten.**
 - **Kostnader som uppkommer inom ramen för tillverkningsprocesser.**
 - **Kostnader för provning av produkten eller tjänsten med avseende på tillgänglighet.**
 - **Kostnader med anknytning till dokumentation.**